І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City 3, N. J.
HEnderson 4-0237
HEnderson 4-0807
УНСоюз: HEnderson 5-8749
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXXI. Ч. 3. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го СІЧНЯ 1964 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 4, 1964 No. 3. VOL. LXXI.

Христос Рождається! — Славіте Його!

НАС ЄДНАЄ ТА САМА ВІРА, ТА САМА МОВА І ТА САМА КРОВ...

З РІЗДВЯНОГО ПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА, ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОГО АРХИЄПИСКОПА І МИТРОПОЛИТА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ЗДА

Як попередніми роками, так і цього року вітаю вас українським різдвяним привітом: „Христос Рождається"...

Знову Різдвяна Зірка привела нас до Сонця Правди, Господа нашого Ісуса Христа, щоб у наших церквах віддати Йому честь і поклін за Його безмежну любов до нас. Щоб наші душі скористали з Божої Любови, не вистачає нам обмежитись тільки до святої проскури, до свят-вечірнього стола з дванадцяти стравами, до передачі дарунків та взаємних побажань, але треба піднятися духом понад земні блага та зблизитись до Сонця Правди, Господа Ісуса Христа. До цього й накликує нас Божественний Спаситель, кажучи: „...І зрозумієте правду, та й правда визволить вас" (Ів. 8, 32).

В нинішні часи вчені, при помочі хемії, фізики й атомової енергії, досліджують всесвіт у його правдивій дійсності...

Подібні досліди треба нам робити також над станом нашої душі, над нашим родинним і громадським життям. За словами Христа, треба пізнати правду, а тоді скоріше визволимося з лихих нахилів, привичок та провин. Таким чином усунемо перешкоди, які утруднюють нам наше особисте, родинне і громадське життя...

Багато шкоди на церковній і народній ниві спричинює легковаження Христа та Його слуг - священиків. Церква Христова в дійсності зі своїми священиками і ченцями виконала велику місію для української спільноти. Вона зібрала розгублених українських переселенців в сотки церковних громад, які стали для них тими оазами, де наші вірні знаходять для себе певний захист. Наша Церква стала також матір'ю для наших нинішніх організацій, які розпоряджають великими фінансовими засобами. Вона подбала про вечірні і цілоденні школи, створила добродійні інституції та намагається затримати нашу молодь в любові до Бога, Церкви, нашого обряду й українського народу. На жаль, не всі добачують ті вілікі досягнення нашої Церкви. В наших громадах є люди, які не тільки що не допомагають у праці, але й ще ставлять перепони.

Ідейна українська молодь, що бажала б вступити в ряди робітників Христових, лякається йти за Христом, щоб опісля не мусіла переносити кривдячих, неправдивих і злобних докорів та наклепів, які не раз досвідчає на собі наше духовенство чи монашество. Інші національності в ЗДА краще відносяться до свого духовенства. Вони високо цінять цілопальну жертву свого священика чи сестер-учительок. Тому Господь благословить їх, даючи їм задовільне число покликань до священичого і монашого стану.

Другою колодою, яка перешкоджає нам закріпити наше церковне і народне життя в цьому краю — це грубий, низький матеріялізм, що закрався до наших українських родин і обкрадає їх зі шляхетних почувань до посвяти і жертвенности. Той самолюбний матеріялізм, тобто непогамований гін за долярами, вже заподіяв великі шкоди нашій спільноті...

Тому пам'ятаймо на напімнення Божественного Спасителя, що людина не живе тільки самим хлібом. Прийде час, коли мусить те все залишити. Отже пора призадуматися над тою колодою, що позбавила багатьох вічної нагороди в Господа.

Третя перешкода на дорозі до Христа — це наша незгода, тобто брак єдности, що розкладає наш національний організм і нашу суспільність. Цю перешкоду треба нам усунути якнайскоріше, а можна її усунути при нашій добрій волі. Це виявилося найкраще під час Вселенського Собору Другого Ватиканського, де були приявні не тільки католицькі єпископи цілого світу, а між ними і сімнадцять українських католицьких єпископів, але й обсерватори різних християнських некатолицьких Церков, яких число збільшилось до 84. Радісною для нас несподіванкою було те, що на Собор прибули й представники Української Православної Церкви.

Нам слід добре замислитись над цією перешкодою, яка нас роз'єднує. Погляньмо на учасників Вселенського Собору. Вони стараються знайти спільну плятформу до порозуміння між різними віроісповіданнями. Чому ми, українці, не можемо знайти такої спільної плятформи? Та ж нас єднає та сама віра, та сама мова, та сама кров і ті самі звичаї. Наше роз'єднання на українських землях було для нас катастрофою, а тут, на еміграції, може стати загибіллю, якщо не усунемо незгоди і роз'єднання.

Як колись три мудреці зі Сходу прийшли до Христа з дарами, жертвуючи золото, миро і кадило, так і ми прийдім до Божественного Спасителя з нашими добрими постановами. Принесім Йому золоту постанову співпраці з нашою Церквою, з нашим духовенством; принесім миро нашої посвяти для українського народу й нашої молоді; принесім Ісусові пахуче кадило молитовного з'єднання усіх українців, під одним церковним прапором та в одній вільній Батьківщині. Якщо кожний з нас принесе Христові в офіру співпрацю з Його Церквою, посвяту для ближнього і згідливу єдність, тоді Христос благословитиме нас та допоможе осягнути не тільки дочасні, але і вічні блага, яких я вам усім з Празниками Різдва Христового й Нового Року від щирого серця бажаю...

† АМВРОЗІЙ, Митрополит

Іван ОВЕЧКО

ЗОРЯ ВОЛІ ВСМІХАЄТЬСЯ...

Не над грізним палацом вельможі,
Не над пишним хоромом царя,
— Над убогими яслами Божа
Загорілася в небі Зоря!

І не в золоті-сріблі блискучім
Зійшло з Неба святе Немовля,
І не сильним, багатим, могучим,
— Пастушкам усміхнулось Дитя!

Бо Христос — Бог-Надія убогих:
Бог вдовиць по забитих борцях,
Що останніх синів у дорогу
Проводжають в гарячих сльозах;

Бог батьків, що страждають за Віру,
І дітей, що пішли за моря;
Бог закутих в темницях Сибіру,
Що над ними ще зійде Зоря!

Зоря Волі з Небес України
Усміхнеться ще рідним полям,
Як малим пастушкам у пустині
Усміхнулось святе Немовля!

НОВОРІЧНИЙ І РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

ПЕРЕДАНИЙ ПРЕЗИДЕНТОМ ГОЛОВНОЇ РАДИ НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА, ПРОФ. Д-РОМ РОМАНОМ СМАЛЬ-СТОЦЬКИМ, ЧЕРЕЗ РАДІОВИСИЛЬНІ РИМУ І МАДРИДУ

І знову Новоріччя й Різдво перед нами... Ваша перша Українська Академія Наук — Ваше Наукове Товариство ім. Шевченка — шле з вільного світу сердечні вітання всім Вам, Дорогі Сестри й Браття поневоленої України, зокрема всім Вам, Науковці й Учителі, та тобі, Дорога наша Молоде!

Весь минулий рік був виповнений в наших Наукових Товариствах ім. Шевченка в Австралії, Европі, Канаді й Америці — цілою низкою конференцій та маніфестацій, що відзначували та вшановували **Дев'ятдесятиріччя Наукового Товариства ім. Шевченка.** Дев'ятдесят років — це майже пів доби існування вільної американської нації Юрія Вашингтона. Зорганізоване соборницькими зусиллями 1873 року у Львові, столиці Західньої України, поза межами царської Росії — для боротьби проти московського переслідування української культури й науки — наше Наукове Товариство ім. Шевченка, було не тільки соборним огнищем нашої вільної науки та соборним живим пам'ятником Тараса Шевченка, але воно було й двигуном-мотором нашого національного пробудження, відродження, нашої визвольної боротьби і залишилось ним і по сьогоднішній день! Так історія України й історія Наукового Товариства ім. Шевченка переплітаються зі собою, створюючи нерозлучну цілість, бо Наукове Товариство ім. Шевченка було й є носієм тієї правдивої, нефальшованої Москвою, ідеології нашого Кобзаря, ідеології безкомпромісової боротьби проти всякого національного й соціяльного рабства й гноблення, завзятої боротьби за волю й щастя не тільки України, а й всіх поневолених народів, боротьби за здійснення „нового й праведного закону Вашингтона", щоб нарешті запанували на світі мир і братерство вільних народів та їх щира дружба. І цю боротьбу наш Батько Тарас поставив під революційне гасло, що й досі палає в наших серцях: „Борітеся — поборете!" Його ідеї виховали — працею нашого Наукового Товариства ім. Шевченка — ту жертвенну людину визвольної боротьби, що й досі не скапітулювала і високо держить прапор української вільної науки, прапор боротьби за повну волю народів й гідність людини та „Заповіту" нашого Кобзаря, створивши покищо тільки у вільному світі — „сім'ю вольну нову...", про яку він мріяв і за яку страждав...

Ми відзначили теж наше дев'ятдесятиріччя виданням цілої низки наукових праць та першим томом Англомовної Енциклопедії Українознавства, що появилась за редакцією проф. В. Кубійовича та уфундована Українським Народним Союзом в Джерзі Сиaті. Цей том Енциклопедії появився у видавництві славного Торонтського університету — і скоро появиться і другий том! Ось ці дари, Дорогі Сестри й Браття, складаємо Вам цього року під ялинку.

З глибокою, побожною пошаною, Дорогі Земляки, в поневоленій Україні сущі, вступаємо у рік Стоп'ятдесятих Роковин з дня народження нашого Патрона й Батька нації — Тараса Шевченка, що їх ми відзначуємо в наступному, 1964-му році. Наші вшанування цих великих роковин по всіх краях вільного світу, хочемо завершити відкриттям пам'ятника нашому Кобзареві в нашій столиці — Вашингтоні, проєкт якого то пам'ятника створив українсько-канадійський скульптор Л. Молодожанин.

Цей пам'ятник Шевченкові у Вашингтоні буде також і пошаною для батька американської нації — Вашингтона й увіковіченням Шевченкового полум'яного пророчого заклику й запевнення: „Коли діждемось Вашингтона з новим і праведним законом, а діждемось таки колись!" Шевченко й Вашингтон — для нас нероздільні. Пам'ятник цей буде символом тієї непохитної віри й надії всіх українців у всесвітне признання Вашингтонського закону! Цей пам'ятник буде виразником нашої глибокої вдячности для американської нації, що в добу сталінського варварства відкрила нам — скитальцям, широко свої ворота й наділила нас громадянством і вольностями того „нового й праведного закону". Цей пам'ятник буде символом стихійного прагнення волі, не тільки України, але й усіх поневолених народів і їх боротьби проти сучасних тиранів і катів, яка скоро при-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Ів. Шкварко

СВЯТ-ВЕЧІР ПРОПАЩИХ

Саме сьогодні закінчили формувати великий транспорт в'язнів: у Казахстан, у Сибір, і, мабуть, ще туди, куди ворон костей не доносить...

Деякі клітки в Бригідках позбулися зовсім свого звіра... Нас у камері теж заледве дев'ять: 70-літній „куркуль" Андрій Буць з Нагірян, інженер Поколодний з Харкова, мистець Чорпіта зі Львова, я і — п'ятка львівських злодіїв...

— Гарна компанія під Свят-Вечір, — гірко всміхнувся старий Буць, що, як це і личить расовому, українському господареві, стихійно не терпів злодіїв. — Ото матимемо Свята, хе, хе, хе! Разом зі злодіями, як злочинці, як душогуби які! — шипів беззубим своїм ротом, а червоні від перевтоми, старі його очі набреніли сльозами.

— Нічого, батьку, — кажу йому, — і з цим лихом треба погодитись.

— Та як же його погодитись?.. Цілий вік — одна безпросвітна праця, тяжка гарівка, нічиєї стебелини чоловік не порушив, а на старість.. Гей, Господи Боже, чи Ти є, чи чуєш?

— Буць! Чого розкрякались як стара ворона? — нагримів я на нього.

Старий затих, але по хвилі, не стримуючи вже сліз, таки не втерпів:

— А скажіть так самі: чи місце нам обом тут?.. Я старий, сліпий, ви — каліка, хворий... Сил немає... Блощиці заїли...

— Перестаньте пхинькати, діду! Як вас напало, то нате — закуріть собі! Ось уже вечоріє, треба нам збиратись до вечері... Гляньте, яку гарну вишиванку надів уже пан Чорпіта! Виглядає, ніби, жених із Нагірян...

Старий боляче всміхнувся, обтер кулаком очі, а по хвилині уже сидів голяком на долівці і злісно щипав рубці у драній сорочці, стараючись навмання знищити в ній незлічених „ворогів"...

— Полювання відкладіть, батьку, на пізніше, — налягав я на старого.

— Ба, але ж...

— Не дискутуйте, бо ось скоро вже й зірка зійде! Беріть нову сорочку.

— Ба, коби була — вкрали! — зітхнув дідуган, кинувши недвозначний, злющий погляд у сторону злодіїв, що купою куняли під вікном.

Чорпіта підійшов до віконця.

— Є! Вже є! — скрикнув радісно.

— Хто є?.. що є? — заметушились злодії.

— Святвечірня зірка. Гляньте, яка чудова, ясна та розсміяна! Така, як воля, як небо синє та безмежне, як наша туга за волею!

— „Поета в розум копнєнти!" — передразнювали злодії, але таки разом з нами мовчки й довго оглядали зірку... Та й зітхнули разом з нами, коли вона сховалась, зайшла за хмару...

Ніби весільний боярин ходив Чорпіта з білим рушником, на якому ніс обережно дев'ять скибок черствого хліба та стільки ж кісток цукру... Обділяв кожного цими скромними дарами, складав зворушливі бажання. Чи ж дивно, що вкінці всі ми, без розбору, щиро розцілувались?..

Як міг старий газда Андрій Буць цілуватись зі злодіями, звідки взялася в нього сила перемогти себе, — того я і сьогодні не можу збагнути... Та годі! Коли доброта наповнить вашу душу, тоді навіть у тюрмі робиться вам легко, ясно, крізь невидимі вентилі лине тоді до вас свіже, запашне повітря, камеру прояснює якесь надземне світло, а серед приречених на каторгу, здається вам, бачите янголів... Тоді забуваються кривди, німіє ненависть і злоба і навіть найбільше ворожі собі душі падають одна одній в обійми, бо тоді в людських душах вітає відвічна Правда, символом якої є новонароджений Спаситель, тоді в ці душі внизісходить — Бог Предвічний.

На цю тему йшла між нами довга, цікава дискусія... Злодії ковтали кожне наше слово. Я помітив, як один із них добув з своєї торби сорочку, звинув її у клубок і непомітно підкинув поміж речі Буця .. Потім злодії пошептали між собою, стали обшукувати свої торби і, раптом на рушнику появились такі ласощі, що й на волі ніхто від них не відмовився б — від ковбаси до цукерків! Всі ці скарби злодії, безсумнівно, пограбували в когось зі свіжозаарештованих „фраєрів" — тепер же стали вгощати ними нас — празника ради...

Почалась справжня, святкова трапеза, серед піднесеного настрою, веселих розмов і споминів про Свят-Вечори, з давнопрогомонілого, безжурного дитинства...

— За мною, друзі, так і ходить тепер запах голубців, борщу і куті, — зідхнув інженер з Харкова.

— А ти б натякав більше на ідеали, ніж оті приземні сніди, — попрікав його мистець - маляр.

— Ех, голубе сизокрилий! За чарку доброї горілки я відступив би тобі всі ідеали, всі сантименти, всю поезію...

— Знову з тебе вилазить совєтський чалавєк! — пробурмотав згіршений мистець і вже збирався прочитати землякові чергову лекцію на тему ідеалізму, та земляк не дав йому на те часу. Своїм густим басом загримів:

„Бог Предвічний народився..."

Коляду підхопив зараз пан Чорпіта своїм тенором, задрижав старечий голос Буця, приєднався і я до них, вмішалися нарешті своїми голосами і злодії, що виявились непоганими співаками... І поплила безсмертна своїм змістом та красою мелодії стародавня, зворушлива колядка! Камера, по якій могильним гомоном відбивались звичайно від похмурих стін наші тихі, уривані слова, а по кутках якої мовчала розпука, раптом заповнилась могутньою піснею перемоги про народження Правди, що вилітала крізь заґратовані вікна у вільний, морозний простір, білими, завіяними снігом, шляхами линула під рідні стріхи, до батьків, братів і сестер наших, щоб наші терпіння злити в цій хвилині з їхніми в одне - ціле, щоб в їхні і наші серця увійнути новонароджену Силу, яка кріпила б і їх і нас аж до кінця страшної проби...

РІЗДВО ХРИСТОВЕ — РАДІСТЬ НАШОГО СПАСІННЯ

З РІЗДВЯНОГО АРХИПАСТИРСЬКОГО ПОСЛАННЯ ІОАННА, МИТРОПОЛИТА УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ЗДА

Життя наше пливе разом з часом. Так нам дав Бог. Час неспинно поступає все далі і надносить нам наші радості, наші печалі, різні події життя, різні обставини. Тепер неспинно біжучий час підводить нас усіх до великої і світлої радости: до Свята Різдва Христового.

Зустріти достойно і побожно провести день цього Свята є наш обов'язок, для цього треба ясно зрозуміти і чинно ввести в нашу свідомість, що властиво ми святкуємо. З ясним зрозумінням Свята Різдва Христового в наші душі увійде чиста й свята радість нашої віри.

„Бог Господь із'явився нам". Ці слова містять в собі повноту розуміння Тайни Різдва Христового. Син Божий, Боже Творче Слово, Божа Предвічна Премудрість, що завжди в життю всіх і всього перебуває, є з нами всіма і з кожним з нас зокрема, є — безперестанно, невідступно. Без Сина Божого, як Божої Премудрости, ніщо не могло б з'явитися і існувати...

Про Сина Божого, нам народженого, Святий Апостол і Євангелист Іоан пише: „Споконвіку було Слово і Слово було в Бозі і Бог був Слово" (1 Іоан. І, 1). Далі цей же Євангелист подає: Слово це — „Світло для людей", „Світло, що просвітлює кожного чоловіка, що приходить на світ" (Іоан. І, 4, 9), „Світло це в світі було і світ через нього постав, але світ не пізнав Його" (Іоан. І, 10). Апостол Павло говорить про це саме, називає це даром, благодаттю Звиш". „Ви знаєте благодать Господа нашого Ісуса Христа, Який, бувши багатим, збіднів ради вас, щоб ви збагатились Його убозтвом" (Кор. VIII, 9).

„Бог Господь із'явився нам". Це є суть нашого великого Свята Різдва Христового.

„Як же настала повнота часу, Бог послав Свого Сина, що родився од жени та став під законом" (Гал. ІУ, 4). Народжене Предвічне Боже Слово, народжене чоловіком, стало „під законом" чоловічого життя, щоб ми, люди, „прийняли усиновлення у Отця Життя".

Так велике Народження Бог провістив людям через Ангела — Вісника: „Не лякайтесь, бо ось я благовіщу вам радість велику, що станеться людям усім, бо сьогодні в Давидовім місті народився для вас Спаситель, Який є Христос Господь" (Лк. II, 10-11).

Хор Ангелів прославив цю вість Його співом-колядою: „Слава на небі Богові, на землі спокій, між людьми благовоління" (Лк. II, 14). Ця перша, ангельська коляда не лишилася самотньою, вона знайшла відклик. Це був спів Неба до землі і цей спів тепер, і вже во віки, має зустрічні співи, співи землі до Неба, співи коляди племен та народів. „До своїх Господь прийшов і свої відцурались Його, а всім, що прийняли Його, дав їм владу дітьми Божими стати" (Іоан І, 11-12).

Минули віки. Є й тепер чимало таких, що „відцурались Його". Однак, людські племена й народи, що почули слово народженого їм Господа і Йому вірні, — вони на путях доходження гідности стану „дітей Божих", і вони урочисто й свято обходять Різдво Христове.

Вірмо свято: Господь наш Ісус Христос, Божа Премудрість всіх нас приведе в обійми Отчі. Різдво Христове — радість нашого спасіння. Будьмо вірні Народженому нам Господу: „Бог Господь із'явився нам і благословен, хто йде во ім'я Господнє!" Свято Різдва Христового ставить нас на путь „во йм'я Господнє". ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!

† ІОАН, Митрополит.

ЩЕ ОДНЕ РІЗДВЯНЕ ВИДАННЯ „СВОБОДИ"

Чергове число „Свободи", яке появиться з датою середи, 8-го січня, але друкуватиметься і буде вислане всім передплатникам разом з англомовним „Українським Тижневиком" в понеділок, 6-го січня, також матиме різдвяносвяточний вигляд і зміст. В ньому буде поміщене різдвяносвяточне привітання ВПреосв. Кир **Амврозія Сенишина**, Митрополита Українців Католиків у ЗДА, передане в Україну, пастирські послання інших наших католицьких і православних Владик та статті і дописи на різдвяносвяточні теми, як і дальші різдвяносвяточні і новорічні привітання. „Свобода" не появиться з датою вівтірка, 7-го січня, з уваги на рокове свято **Різдва** Христового за старим стилем.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

З Різдвом Христовим!

Повних 1963 роки відділяють нас від тієї найбільшої містерії, коли „не в царській палаті, но межи бидляти", в убогій вифлеємській стаєнці воплотився з Діви Марії наш Спаситель, Син Божий. І як далеко в раннє дитинство сягає наша пам'ять, кожного року з однаково глибоким зворушенням очікуємо ми „дивную новину" — Різдво Христове. Кожному з нас у різних обставинах і по-різному доводилося зустрічати це велике свято: в затишному домі наших батьків чи серед чужих людей, на війні, у ворожій в'язниці, на далекому засланні чи між партизанами в лісі на рідній землі, на волі в достатках і добробуті в Америці, за новим календарем з кінцем грудня чи за старим з початком січня. Але в усіх цих змінливих обставинах ніколи не змінюється ця свідома і підсвідома „нова радість", зв'язана з Різдвом Христовим.

Так і цього року. Одні з нас уже відсвяткували Різдво за новим календарем, інші святкуватимуть тепер, одні вже бажали друзям і приятелям „Веселих Свят", інші ще бажатимуть, але в одному і в другому випадку наші думки линуть через океан, через гори і ріки до наших сіл і міст в Україні, де ми чи наші батьки народились і де поставали наші незрівнянні традиції святкувань Різдва Христового. Де, коли і в яких обставинах не відзначали б ми цього великого Свята, для нас — це перша зірка на небі: це сіно на столі; солома під столом та сніп у куті; це дзвони церковні та спів „Рождество Твоє, Христе Боже наш" в церкві і коляда „Бог Предвічний народився" в хатах і під вікнами хат; це нехай і скромно, але святочно зодягнені люди; це — передусім і головно — незвичайна врочистість у наших серцях і душах, що зумовила і створила ці обряди.

Ще й цього року, як і в багатьох попередніх, не засвітяться явно святвечірні свічки в хатах на Україні, не задзвонять церковні дзвони і не гомонітиме з повних грудей „Бог Предвічний", але ми віримо й знаємо що і церковні дзвони, і різдвяні коляди тим голосніше відізвуться в душі побожного, християнського українського народу, що перебуває в неволі безбожницького большевизму і що найбільше уповає на народженого в Вифлеємі Спасителя.

Довго очікувало людство на прихід Спасителя. Уже 1964-ий рік змагається воно за перемогу Його Правди на землі. Кожне чергове свято Різдва Христового зближає нас до тієї Правди, зближає до її повної перемоги. У цьогорічне свято Різдва Христового ми відчуваємо це глибше, ніж попереднього чи будь-якого іншого року. І на це є багато причин. Тож святкуймо цьогорічні свята Різдва Христового з новою радістю, з новими надіями!

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ —
СЛАВІТЕ ЙОГО!

„Мир людям доброї волі"

„Слава Богові на височинах, а на землі мир людям доброї волі" — це священне об'явлення, пригадуване людству у кожнорічне свято Різдва Христового, знайшло в цьому році відгук в різдвяних і новорічних зверненнях багатьох державних мужів. Зокрема, президент Линдон Б. Джансон заповів „мирову офензиву" у 1964-му році. А відповідаючи Хрущову на облудно миролюбні фрази в його новорічних побажаннях, Президент підкреслив, що всі осяги науковців та господарників підуть намарне, якщо ми не навчимося жити разом у мирі. Ніякий успіх природничих наук не всилі дорівняти успіхові політичної науки, яким осягнений був би мир на Землі. „Американський нарід і його уряд, — написав Президент Хрущову, — поставили скріплення миру за найвищу ціль у цьому Новому Році. Сам я присвятив себе цілістю пошукуванню кращого зрозуміння між народами скрізь у світі. Мир на землі людям доброї волі не мусить бути оманою, — можемо зробити його дійсністю. Однак, час самого лише говорення про мир минувся — 1964-ий рік повинен стати роком, в якому треба зробити дальші кроки на шляху до цієї цілі..." І президент Джансон висловив надію на „дальше покращання взаємин між нашими двома країнами", себто між З'єдиненими Державами і Совєтським Союзом.

Президент ЗДА не говорить слів на вітер. Коли він заявив, що „час самого лише говорення про мир минувся", а треба в 1964-му році приступити до діл, до закріплення миру, то наче автоматично вихоплюється запит: Як?! Які „дальші кроки" плянує Уряд на шляху до миру? Щоб вони мали успіх, щоб дійсно настав у світі мир, для цього треба згоди двох сторін. І, треба признати, Хрущов з нагоди Нового Року також сказав деякі логічні слова. Ось, наприклад, у відношенні до проблеми Німеччини й Берліну він заявив: „Було б нерозумно і небезпечно відсувати цю проблему ген на дальші роки". Хоч ця заява Хрущова значно різниться своїм тоном від ультиматумів, що їх він проголошував у справі Західнього Берліну в минулих роках, проте й тут сам собою постає запит: як має бути у 1964-му році розв'язана проблема Німеччини й Берліну, дійсно центральна й для світового миру найбільш загрозлива справа, яка стала головною причиною холодної війни і міжнароднього напруження?

На всі ці сумніви й запити нема відповіді в новорічних зверненнях державних мужів Заходу і Сходу. Всі вони говорили про мир. І французький президент Шарль де Голь поставив мир на першому місці у своїх заваннях в Новому Році, дармащо водночас запевняв своїх земляків, що найкращою для Франції ґарантією миру має бути — гідроґенна зброя, яку Франція повинна осягнути якнайшвидше. За мир заявились навіть комуно - китайські головачі, які тут же заповіли дальшу активну підтримку „революційним рухам та змаганням всіх уярмлених народів", що у перекладі на практичну мову означає — дальше поширювання і підтримування комуністичної підривної роботи, партизанки і революцій скрізь, де тільки можна буде.

Нема найменшої познаки, що правителі за залізною заслоною стали „людьми доброї волі". І тому покищо нема надії, що „тривкий і справедливий мир" перестане бути в 1964-му році красномовною фразою, а стане дійсністю, як цього бажають собі всі люди доброї волі, які вірять, що Син Божий народився для спасення людства, і які поклоняються святій символіці Різдва Христового.

Незнищенна віра в Бога

Для боротьби з релігією — з вірою людей в Бога і в Христову науку — в Совєтському Союзі і в інших комуністичних країнах змобілізовано всі можливі засоби й установи. Антирелігійна - атеїстична пропаґанда користується там широкою моральною і матеріяльною підтримкою урядових і партійних чинників. В самій тільки Москві, як подали московські „Ізвєстія" з 1-го листопада 1963-го року, на відтинку „антирелігійної пропаґанди" діє цілий ряд офіційних установ, в тому числі: сектор історії релігії й атеїзму Інституту історії Академії наук СССР, антирелігійний сектор Інституту філософії тієї ж академії, науково атеїстична секція при правлінні Всесоюзного товариства „Знання", такі ж секції при правліннях обласного, міського і районових відділів цього ж товариства на терені РСФСР, науково - атеїстична секція в Московському плянетарії, науково - атеїстична редакція Державного політичного видавництва, журнал „Наука і Релігія", катедра наукового атеїзму при філософічному факультеті Московського університету, антирелігійний факультет міського університету марксизму-ленінізму, районові антирелігійні університети, школи, курси і т. д. Така ж мережа антирелігійних установ і закладів діє й по столицях та містах всіх інших совєтських республік — усе з величезним накладом грошей і при співучасті багатьох тисяч лекторів та пропаґандистів. Спеціяльну увагу звертає на боротьбу з „релігійними пережитками" керівна політична сила в СССР — компартія, підкреслюючи на своїх збіговищах конечність боротьби з вірою в Бога і мобілізуючи для цього багатомільйоновий загал свого членства. Якою актуальною та пекучою справою для партійного керівництва залишається цей фронт боротьби, може свідчити розширене засідання Ідеологічної комісії при ЦК КПСС, що відбулося 25 і 26 листопада 1963-го року в Москві. В цьому засіданні, крім секретарів ЦК компартій усіх союзних республік, крайкомів та обкомів партії, керівних працівників центральних ідеологічних установ та громадських організацій, взяли участь також сотки учених, працівників преси, радіо і телевізії, професори і вчителі високих і середніх шкіл, діячі культури і мистецтва, як також „пропаґандисти атеїзму".

Не зважаючи на безпосередню участь величезного державного і партійного апарату в антирелігійній пропаґанді, боротьба з вірою в Бога, з релігією та Церквою залишається цілком безуспішною. Згідно із ствердженням самих же „Ізвєстій", в Москві, при наявності цілого ряду названих вище атеїстичних установ і видавництв, важко знайти лектора чи пропаґандиста, який вмів би поставити атеїстичну пропаґанду на відповідному рівні. Виявляється, що всі вони вміють тільки повторювати вивчені фрази, мовляв, „наука довела, що немає Бога", але коли приходить до дискусії із присутніми на таких чи інших зборах віруючими людьми, то атеїсти завжди ганебно програють, будучи непідготованими в питаннях не тільки віри і євангельського вчення, але теж у справах „наукового атеїзму".

Тим часом, як доводять репортажі і дописи, друковані в совєтській пресі, християнська віра в Совєтському Союзі, зокрема на Україні, залишається живою, незнищенною. З недавніх ревеляцій журналу „Оґоньок" його читачі і люди на Заході мали змогу дізнатися про існування українських католицьких монастирів у Львові, про відправлювані в катакомбних церквах Богослуження, про ширення Божого слова по містах і селах. З допису в часописі комсомолу „Молодь України" з 20-го грудня минулого року читачі дізналися про віруючих людей серед київських і одеських комсомольців, які хочуть стати священиками, відвідують Божі храми, обдаровують одне одного хрестиками. Що більше, на сторінках совєтських таки ж атеїстичних журналів починають з'являтися статті совєтських діячів культури із ствердженням, що настанови християнської моралі можуть бути корисні і в совєтському суспільстві.

Наступ воюючого атеїзму християнські Церкви й віруючі люди в Совєтському Союзі відбивають словом Божим, ученням Христовим і євангельськими притчами. Позбавлені релігійних установ, товариств і видавництв, без будь-яких матеріяльних засобів — вони ведуть успішний бій за перемогу Божої Правди, за прославлення Ісуса серед поневолених безбожницьким режимом людей і народів.

Прот. М. Федорович

ХРИСТОС З КОЖНИМ РОКОМ НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО НАС...

Опис народження Спасителя в людському тілі, поданий священими Євангелистами, не лише сповнений поетичною красою, але й насичений справді євангельською простотою. Навіть зовсім мало обізнаній в релігійно-біблійній тематиці особі впадає у вічі, що інспіровані Богом Автори Вифлеємської події обмежуються у своїх описах найбільш істотними фактами. Зате зовсім поминули або з якихось причин „зігнорували" святі Євангелисти історичну хронологію Вифлеємської події, таку важливу своїми наслідками на континентах, охоплених християнською цивілізацією, а частинно й поза ними.

Подаючи так майстерно факти й окремі деталі Христового пришестя на цей світ, святі Євангелисти не подали ані дня, ані місця, що більше, навіть року, коли відбулася ця подія, яка в повному значенні цього слова змінила обличчя землі. Теперішня дата Христового народження за стисло науковими, а то й найповажнішими церковними авторитетами останніх століть зовсім не відповідає дійсності. Тисячолітньою традицією освячену й санкціоновану теперішню дату 25 грудня (7 січня) встановила Церква через кілька століть після здогадного початку християнської ери, і по сьогодні вона проблематична. Ясна річ, ця обставина зовсім не підважує християнства, цього аргументу „історичної неточности" не вживали ніколи навіть найбільш аґресивні атеїсти, навіть ці найновішого марксистсько-большевицького продукту.

Малюнки епохальної Різдвяної події у чотирьох Святих Євангеліях дуже барвисті, але знову насувається клопітливе запитання: чому святі Автори пропустили цілий ряд таких інтересних для християнського світу, зокрема у святочному сезоні, деталів, як, наприклад: довга й томлива подорож Марії - Діви із св. Иосифом, її Опікуном, з Назарету у Вифлеєм. Як ці святі особи відбули цю небезпечну на ті часи дорогу, одинцем чи більшою групою осіб? Далі, довге й клопітливе пошукування даху над головою у місті Вифлеємі, також останні приготування Богоматері до приходу на цей світ Спасителя. Все це зовсім закрите серпанком таємничости; звідсіль у пізніших століттях появилася така велика кількість апокрифічних оповідань, навіть окремі „Апокрифічні Євангелії", не визнані ані ранньою, ані тим більше пізнішою Вселенською Церквою. По-людськи беручи, під час святої Вифлеємської ночі Мати Спасителя могла переживати хвилини болючого вагання: у день Благовіщення архангел Гавриїл авторитетно і ясно сказав Їй, що незвичайним шляхом Народжений із Неї Син буде „великим", буде „Сином Найвищаго", стане Царем, пануванню якого не буде кінця...

Деякі церковні автори ставлять таку „єретичну", але теоретично оправдану тезу: Божа Мати мала деяке „право" поставити, хоч би сама перед собою, запитання: Чому архангельська благовість реалізується саме таким шляхом?

„Коли прийшла повнота часу, Бог послав Свого Сина" (До Галатів, 4 : 4). В окресленні „повнота часу" знаходимо чітку відповідь на ряд „темних місць" в описі св. Євангелистів подій Христового Народження, як, наприклад, повище згадана недостача історичної хронології (день місяць і рік) Христового Різдва.

Христове Народження — це не є „історична подія" в нормальному, звичайному значенні, гідна пера найбільших поетів, драматургів, композиторів. Це суто релігійне й надприродного характеру відзначення пришестя Бога на цей світ, для всіх людей і по всі часи. Один церковний автор каже, що „Бог потребував довгі століття, щоб мало місце Христове Різдво". Ця фраза — це популярне розвинення думки св. Павла в його листі до Галатів про „повноту часу".

Але, на жаль, не всі на землі були готові на Христове пришестя. Не було готове місто Вифлеєм, хоч у Старому Завіті є ясні пророцтва про почесну ролю цього малого юдейського міста. Святковий настрій переливався вузькими вулицями й галасливими базарами Вифлеєму, але не тому, що туди звернули свої втомлені кроки Діва Марія та її св. Опікун. Силою декрету римського імператора, також мала й убога батьківщина Марії відбувала наказану конскрипцію — перепис населення. Юдейський король Ірод не був готовий на Христове пришестя. Сповнений жадобою панування за всяку ціну, гнув він ганебно спину перед „божественним імператором" у Римі; навіть в малому немовляті, народженому у Вифлеємі, він добачав майбутнього „ворога" для свого трону. Жидівські релігійні провідники також не були готові на Христове пришестя. Вони уявляли зовсім інакшого Месію, а цього з Марії - Діви народженого не хотіли бачити й знати.

Дев'ятнадцять століть проминуло з того часу, але чи сучасні християни готові на пришестя Христове? Маємо на думці друге Христове пришестя, яке наступить, бо це також догмат християнської віри. Народження Христа у Вифлеємі і друге Його пришестя під кінець світу — це дві події того самого віднадчального рішення небес про спасіння людського роду.

Різдво Спасителя у Вифлеємі — це початок нашого спасіння, друге пришестя Христа, це фінал цього божественного акту, який мав місце Року Божого 1-го християнського літочислення.

Яке буде друге Христове пришестя, це остаточне завершення першого Різдва? Одно знаємо з релігійною певністю: воно наступить під кінець світу, можливо перед анігіляцією нашої плянети. Велике релігійне невідоме: коли воно наступить? Послуговуючись, радше парафразуючи текст св. Павла в листі до Галатів, можемо сказати; тоді, коли наступить „повнота часу". Бог потребував довгі століття, щоб наступило Народження Спасителя, це саме можна сказати й про другий прихід Христа на землю, у день Страшного Суду.

„Бо з'явилася Божа ласка, що спасає всіх людей і навчає нас, щоб ми... жили справедливо й побожно в теперішнім віці, і чекали блаженної надії та з'явлення слави великого Бога й Спаса нашого Христа Ісуса" — ось сердешний заклик св. Павла, писаний до свого любого учня Тита. Ці надхненні слова Христового ревнителя мають

(Закінчення на стор. 3-ій)

РОЗДІЛЕНЕ СВЯТЕ МІСТО — ЄРУСАЛИМ

Приблизно в святочному Різдвяному часі за старим стилем відвідає біблійну Святу Землю, місця Народження, Страсті й Смерті Божого Сина — Найвищий Архиєрей Католицького світу, Папа Павло VI. З цієї нагоди світова преса пише про незавидне політичне положення святого міста Єрусалиму, куди з найбільшою увагою свого батьківського серця спрямовує свої кроки незвичайний і дуже Достойний його Гість з Вічного Міста.

В сучасній політично-ідеологічній констеляції світу існують на мапі Землі два найбільш запальні пункти, де політичні й національно-ідеологічні пристрасті збирають криваве жниво. Це — оточений комуністичними полчищами Берлін, розділений кордонами двох ворожих світів, і біблійна колиска жидівського роду та історії, а водночас первісний духовий центр християнства — тисячолітній Єрусалим. Два міста, два символи, розтерзані недолею наших днів.

Святе місто Єрусалим поділили могутні цього світу в 1948-му році, щоб таким способом задовольнити дві смертельно ворожі сили, щоб спинити довгий потік крови по ізраїльській і йорданській стороні. День і ніч озброєні по зуби частини експедиційного корпусу Об'єднаних Націй пильнують ладу, запобігають кривавим інцидентам, зокрема в найбільш невральгічному місці ізраїльсько-йорданського кордону, на території старезного Єрусалиму.

Більша й модерна частина Єрусалиму, за останніх п'ятдесят років розбудована її колишніми протекторами, британськими адміністраторами Палестини, припала в 1948 р. ізраїльській державі. Старовинні квартали Єрусалиму, найбільш цінну під історично-біблійним оглядом територію міста, обведену грубим кам'яним муром ще з середньовічних часів — віддано Йорданському королівству. Поміж цими обома „Єрусалимами" знаходиться „нічия територія", на якій частини ОН виконують свою відповідальну службу міжнародних поліцистів.

По обидвох граничних лініях цієї невтральної смуги стоять кулеметні гнізда, сталево-бетонові барикади, густі засіки з кільчастого дроту — одної й другої ворожої держави. Без спеціяльної перепустки перейти в одну або в другу сторону цієї „нічиєї території" — це значить неминуча смерть на місці. Також смертоносна куля загрожує особі, яка навіть з спеціяльною перепусткою від обидвох сторін — поважиться перейти граничну лінію не там, де офіційно встановлено пункти переходу.

Поміж одною й другою державою, навіть поміж одними й другими граничними станицями немає жадної комунікації, навіть телефонічної лінії. Одне, що лучить розділене святе місто Єрусалим, це радіовисильні. Для сірого обивателя арабського або ізраїльського Єрусалиму куди скорше можна порозумітися з Ню Йорком, Шанґаєм, Парижем, як з другим пунктом нічиєї зони, куди можна сягнути камінчиком.

Старе Місто належить до Йорданії, і в цій незавидній ситуації воно має почесний титул „Святого Міста" однаково для християн, жидів і арабів. Для перших і других Єрусалим має сентиментальну назву „найсвятішого міста". Але треба знати, що й ця старовинна релігійна цитадель, це зовсім не той Єрусалим, що його знаємо з Біблії! Від старобіблійного Єрусалиму направду не осталось „каменя на камені". Руїни первісного Єрусалиму закрито прерізними будівлями пізніших, також середньовічних часів. Але під звалищами другого Єрусалиму існують святі місця, дорогі останки, цінні реліквії — старобіблійного Єрусалиму, з-перед народження Спасителя.

Археологічні авторитети кажуть, що не треба великої фантазії, щоб відтворити в релігійній уяві місця й будівлі з часів Давида, Соломона або й Спасителя Христа. Єрусалим був заснований у доісторичних часах, під первісною назвою „Селем, місто Мелхиседека". Теперішня його назва вавилонського походження. В 1517 р. полчища турецького царя Отомана зайняли Єрусалим, і аж до 1917 р. це місто було в руках турків-мусульман. До 1948 р. Палестина була мандатною провінцією Англії; після кривавої підпільної боротьби ізраїльських патріотів, в тому ж році поділено Палестину, зокрема Єрусалим. Більша частина старої Палестини припала державі Ізраїля. За міжнародною ухвалою Єрусалим не повинен бути столицею Ізраїлю, але з бігом часу він фактично, наперекір політиці, став ніби другою, неофіційною столицею цієї молодої держави.

Для кволої фінансово йорданської держави дуже поважним джерелом прибутків є велика міжнародна туристика. Для вигоди туристів йорданська влада недалеко „старого Єрусалиму" побудувала нове модерне місто, з десятками люксусових готелів, крамниць, парків. Летовище в Єрусалимі на йорданській території належить до найбільш рухливих з-поміж усіх летовищ Малої Азії, окрім, ясна річ, ізраїльського біля Тель Авіву. Дуже велике число туристів прибуває в Єрусалим з Америки й Канади; ці гості там найбільш радо бачені...

З початком січня ц. р. в ці старовинні місця старожидівських патріярхів і пророків прибуде найбільша постать християнського світу, Папа Павло VI, щоб в покорі помолитися на святих місцях Народження, Терпінь і Смерти Божого Сина.

М. Б-ий

СВЯТВЕЧІРНЄ

Чистенько скрізь,
натикано чатиння
За образи,
накрито довгий стіл
Обрусом білим;
хата, як святиня
А стіл неначе
жертвенний престіл.

І блимають свічки,
димок снується
Зелене сіно пахне
під столом
І радісно у грудях
серце б'ється
І цілий світ здається
гарним сном.

„Щоби дітей ми
розуму навчили
І довели щасливо
під вінець,
А нам тоді
спокійної могили
Та пам'яті незлої
і — кінець".

Бажання. Якби
з них одна десята,
Або хоч сота часть
здійснилась нам,
Життя було би
як різдвяні свята
І як танок
довкола райських брам.

⁂

Затихли вже колядники,
Вже північ залягає,
Лише на сіні дітваки
Оріщків ще шукають.

Пустують внуки, а в куті
Сидить дідусь на лаві,
Зі стін всміхаються святі
Во раді цій забаві.

Нараз десь шелест під вікном!
Хтось сперся на загаті...
І заніміло все кругом,
І тремт пішов по хаті.

Дідусь вікно перехрестив.
„Нічого. Звиклі речі.
Це дух Івана приходив
До нас на Святий вечір".

БОГДАН ЛЕПКИЙ

Гр. Скит

СЛІДАМИ СВ. О. МИКОЛАЯ

Старі леґенди забуваються в повені вісток модерного світу. Порожніють святині. Порожніє наша віра... Але, о диво, биття людського серця має силу огріти камінь, щоб з-поза сторіч промовляла до нас леґенда новим змістом, наче це було вчора...

— Ви відвідували місця, де жив святий отець Миколай, Мирликійський Чудотворець?

— Так.

Моя співрозмовниця, Надія Ошей, донька наших еміґрантів, народжена вже в Америці. В її синіх очах розмріяність української дівчини, в її руках певність і діловість американки — а в синтезі щось нове, миле й захоплююче — скромність поєднана із знанням, відвагою й тугою за чимсь вартіснішим, непроминальним.

— Моя прогулянка по Европі кінчилася, — розказує вона, — але серце чомусь було неспокійне. Скільки вражень, скільки розваг по столицях світу, а одначе чогось не достає. Все перед моїми очима стояв вичитаний в американській газеті лист якогось турка, що попав в Америку під саме Різдво і, бачачи, як пишно величають тут Санта Клоса, писав: „Коли я бачив гріб святого Миколая в Анталії, в Туреччині, він не був у доброму стані. І я не бачив жадних християн, які подбали б про нього. Мені цікаво, чи американські купці або які християни захотіли б реставрувати гробовець цього славного мужа..."

А може мені відвідати ці місця? Тепер, коли так близько. Так легко пересуватися по карті світу. Я в Римі... Балкани. Істанбул. Не стямившись, я вже телефонувала до летунської компанії. Літак готовий. Вилітає вночі.

І ось я вже в Істанбулі, де свята Софія, де так багато чого оглядати. Але мені ніколи зупинятися. На півдні Туреччини, над Середземним морем лежить Анталія, через неї мій шлях до місць, де жив Мирликійський Чудотворець. Коли я з поміччю льокальної летунської лінії опинилася на вулицях цього мальовничого міста, що його звуть турецькою Рів'єрою, мені здавалося, що я вже близько мети. Ввічливий представник летунської компанії Теребан уже знав про мій приїзд і мої наміри. Він, колишній мешканець Тексасу, привітав мене мовою, яку рідко давалося мені чути за час мандрівки.

— Чим можу служити?

— Чим? Спрямуйте мене зараз до Мірри.

— Неможливо.

Він дивився на мене із тим співчуттям, яким обдаровуємо капризних дітей.

— Неможливо. До Мірри двісті п'ятдесят кілометрів гірського терену. Гори заселені півдикими людьми, розбійниками. А ви самі. І ще жінка, в цій країні.

Я стояла безрадно серед вулиці. Краса природи полонила очі. Кіпариси й пальми, і гори, і море. Мечеть. І стрункий мінарет височіє над усім, націлений у небо, наче модерна ракета, що ось-ось відірветься від землі і полетить до самого Аллаха. А мені з того всього, виходить, вертатися назад на літак. І то бувши так близько. Візники проїжджають в ту і ту сторону. Коляси їх розмальовані, застелені килимами. Тільки гукнути „арабачі"! — і зупиниться отой вусач, відбере в мене валізу і повезе. Але куди?

Коляса справді зупинилася біля мене, хоч я й не кликала нікого. У ній сидів уже хтось. Я глянула. Знайоме обличчя. Ця ж людина їхала разом зі мною в літаку з Істанбулу. Хто він?

— Я Дітліф Дусман, представник торговельної компанії з Бремену. Випадково зачув вашу розмову... Ваші пляни дуже складні. Якщо хочете, сідайте зі мною, поїдемо до готелю, я розкажу вам дещо більше.

Пан Дусман зацікавлений цьогорічним збором бавовни, він саме приїхав в Анталію на розмови з місцевими купцями. Ці околиці він знає... Він навіть володіє дещо турецькою мовою. А англійська в нього таки не погана, у всякому разі достатня, щоб легко порозумітися.

— Ви хочете поїхати в Мірру. Це таки неможливе.

Він запримітив жаль і сум в моїх очах і додав:

— Не знаєте, що плянуєте. Це не для вас подорож. Дикі гори, погані дороги. Тільки зрідка каравани і люди, намірів яких не знаєте. Звичаї цієї країни не такі, як у вашій Америці, зокрема у відношенні до жінок.

— А все ж... — не могла я погодитися.

Він завагався, зрозумівши, що я від пляну не відступлю.

— Я радо допоміг би вам, але в мене час зайнятий аж до суботи...

— А в суботу?

— В суботу я до ваших послуг.

Використати чужі зв'язки в таких випадках — єдиний рятунок.

Пан Дусман винайняв за $35 французький мінібус із шофером, який знав дорогу. Ранком у суботу, ще під зорю, покотились ми нерівними дорогами. Покинувши Анталію, наш мінібус став героїчно спинатися під гори, понад уровища... Середземне море внизу манило глибінню й лякало. Один необережний рух на похилій, ніким не направлюваній дорозі, і наша поїздка скінчиться... Але море віддалилося, лишилося десь збоку. Гори кругом ставали щораз дикіші. Голі скелі, тільки тут і там у заглибинах якась зелень, якісь кущі. Зрідка якісь колиби. Чим живуть ці люди? Хіба дикими ягодами?

Шофер турок раз-у-раз виглядав тривожно у вікно. Невже ж боїться засідки? Врешті зупинив машину край дороги. Далі не поїде. Колесо ледве держиться на осі, хилитається, як п'яне, готове злетіти, а з ним і ми покотимось в пропасть з нашим мінібусом. Турок розводив руками. Дусман придивлявся уважно дефектові з німецькою точністю. Доки вони там міркували, на дорозі появилася каравана. Я сховалася в кабіну, але каравана виявилася приязною. Попереду йшла жінка, ведучи верблюда. В сідлі між горбами височіла дитина, окутана турецьким барвистим килимом. Знову верблюди і погоничі, знову засмаглі обличчя турків. Поїхали...

І ми нарешті зрушили з місця, бо коли винахідливість турка скомбінувати з досвідом німця, виходить чудо. І хоч ще три рази довелося ставати в пошукуванні за цвяхом, щоб тримати колесо на осі, ми вперто посувалися вперед. Ліворуч знову появилося море, підпливало нам назустріч. Це Фініке, мала туристична місцевина. І знову безлюдні го-

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD — PHILADELPHIA 41, PA.

НОВОРІЧНИЙ І РІЗДВЯНИЙ ПРИВІТ ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ

(Закінчення з 1-ої стор.)

веде до справедливого миру й дійсного братерства всіх націй. І тоді сповняться пророчі слова Тараса про загальне людське щастя, що „на обновленій землі, врага не буде супостата, а буде син і буде мати, і будуть люди на землі"... І за цю долю, Дорогі Земляки, ми всі молимося словами Кобзаря: „І всім нам вкупі на землі, єдиномисліє подай і братолюбіє пошли"!

Та шлях до того справедливого миру й дійсного братерства націй, Дорогі Діячі Культури, веде не через фарисейське споруджування пам'ятників Шевченкові, за якими криються обмосковлення українських міст і шкіл та підпорядкування культури, науки, преси й віри — московській диктатурі. До того миру й братерства веде тільки Шевченківський шлях, що „де нема святої волі, не буде там добра ніколи", що „в своїй хаті, своя правда і сила і воля". Той шлях веде через Шевченківську заповідь: „Молітесь Богові одному, молітесь правді на землі, а більше на землі нікому не поклонітеся!" Цей шлях іде через „Борітеся — поборете, вам Бог помагає, за вас правда, за вас слава і воля святая!" Ви всі, Дорогі Земляки, це дуже добре знаєте із власного, довгого, гіркого й кривавого досвіду, що основою правдивої культури народу є тільки цілковита воля, а підставою всякої волі є релігійна воля. Злучіться, Дорогі Діячі Культури, в грядучий день Великих Роковин — з нами, у спільній любові та пошані до Тараса. Хай Його святі слова огріють наші розуми й серця. Бо жахливою дійсністю, під цю пору його роковин, є факт, що народи й культури Африки, звідкіля походив рід приятеля Шевченка, — американця Айра Олдріджа, користуються тепер більшою волею, як колонія Москви — Україна!

Ми глибоко вдячні американському Конґресові та всій американській нації, за одноголосну ухвалу, в обох Палатах, закону про будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Ми глибоко вдячні бувшому президентові Двайтові Д. Айзенгаверові за його підпис під тим законом. Ми щиро вдячні нашому урядові і всім вільним народам, що підтримали внесок в ЮНЕСКО, відзначити у цілому світі роковини нашого борця за свободу, за гідність людини, за її щастя і поступ та за „новий й праведний закон Вашингтона"!

Як засядете, Дорогі Земляки, за святочний стіл, у Свят-Вечір, згадайте нас, що залишились вірні світлій, ідейній спадщині великого революціонера - демократа, геніяльного поета, Батька Тараса. А ми через океан вітаємо Вас у цей Свят-Вечір — прадідівським звичаєм — словами:

Хай вас звеличить святе сонце, осяють ясні зорі!

Будьте багаті, як земля, здорові як вода, вольні як орли, милі як місяць!

Христос Раждається!

Славіте Його!"

ХРИСТОС З КОЖНИМ РОКОМ НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО НАС...

(Закінчення із стор. 2-ої)

безпосереднє відношення до Христового Народження, як апостольська наука з нагоди празника Господнього пришестя на землю. Друга частина заклику св. Павла — це просьба до всіх віруючих у Христа пам'ятати про вічне Христове Різдво, яке наступить у небесній славі, але щойно після другого Христового пришестя на цей світ.

***

Як наступила „повнота часу", до стіп Божого Дитяти припали пастушки й мудреці, хоч вони можливо й не здавали собі справи з факту, що з Його народженням розпочнеться нова доба для людського роду. Це був час, коли цивілізація і мораль римської імперії котилася до упадку. Час здеморалізованого украй поганства, низького невільництва, повного захитання і розвалу родинного життя, пониження жінки і матері. Христові слова любови і братерства у Господі освітили людині шлях, вказали, куди їй прямувати, щоб виконувати Божу волю.

Переглядаючи сторінки історії, бачимо понад усякий сумнів, що її писали не монархи давніх століть, не колишні самодержці, поміж ними й тирани, королі й князі, лише один Христос. Довкола божественної постаті Христа обертається, немов довкола свого сонця, уся старовинна, середньовічна й найновіша історія світу. Христос і Його благовістя стали наріжним каменем усього доброго й шляхетного, що мало місце в останніх двох тисячах років.

Христос, а не грецькі й римські мислителі, реформатори й вожді старинного світу, є „автором" першого розділу історії світу. А за ним послідовно всіх чергових розділів життя і дій людства, аж по наші дні. Плід диявола, богоненависницький комунізм, веде завзятущий бій не з старим „февдальним строєм", не з „буржуазним капіталізмом", навіть не з свободолюбною й багатою дарами землі, прославленою трудом-генієм її синів та дочок, Америкою, — але з одним Христом і Його св. Євангелією. Головна бойова лінія безбожницького й людоненависницького комунізму веде не крізь „капіталістичні" лави, але почерез християнство! Московська „Правда" з нагоди Христового Різдва, в 1962-му році писала: „Не релігія, не молитви на різдво, але тяжкий труд комуністичної партії принесе щастя і мир для народів"...

В часах безпосередньо перед Народженням Христа безідейна верхівка старого Риму рядила десятками народів і племен тодішнього світу. Тодішня расова ненависть, низький матеріялізм і холодний егоїзм, це були головні „чесноти" загибаючого світу. З болем і тривогою треба ствердити, що сьогодні в деяких традиційно християнських країнах народжується новітнє поганство. Сучасні погани, це ті, для яких, наприклад, Христове Різдво лише „приємні дні відпочинку" від щоденної праці. Це приклонники так званого в церковній літературі „збаляснованого Різдва", яке позначається рядом товариських або клюбових прийнять. Такі й подібні об'яви — це таємний „другий фронт" боротьби за світогляд людини. Новітні погани це ті, що сіють, наприклад у цій країні, зерно расової або ідеологічної ненависти, нетолеранції; диявольським жнивом цього таємного „другого фронту" було скритовбивство славної пам'яті президента Кеннеді в Далласі! Іде у світі боротьба за те, чи людині бути подобизною Бога, чи цивілізованою звіриною. За те, чи Христове слово або п'ястук і пістоля повинні нормувати життя. Чи Христос віддалився від нас?

Славний гуманіст і вчений, Альберт Айнштайн, сказав був про німецького поета Йогана Волфґанґа Гете: „Він не віддалюється від нас з бігом часу, але, навпаки, з кожним роком наближається до нас". Цю глибоку фразу стократ вірніше можна й слід пристосувати до Христа Спасителя. Він, у постаті Дитяти народжений у Вифлеємі — зовсім від нас не віддалився за стільки століть; хібащо грішні люди віддаляються від Нього, щоб закрити свої нечестиві діла.

З кожним роком Христос наближається до нас, що більше, стає нашим другом, нашим братом. Зокрема він дуже близький до нас, до всіх віруючих у Нього в роковий празник Його святого Різдва.

„Христос народжується — славте Його. Христос з небес сходить — зустрічайте Його. Христос на землі являється, величайте Його" (Канон Різдвяної Утрені).

РІЗДВЯНИЙ ФЕЙЛЕТОН

ЗАГАДКА

Цьогорічна „різдвяна партія" пройшла у вийнятково гарній атмосфері. Самі грубі шишки внизізійшли між просту, клінерську братію, дружньо гуторили з робітниками, голомкались склянками пончу, розповідали „джовки". А головний інженер Брайт із продукційного відділу присівся до Петра і з нагоди радісної оказії порушив теж деякі проблеми поважного характеру.

— Так, так, час робить своє, — сказав містер Брайт, частуючи Петра цигаркою. — Мені здається, що ми, американці, нарешті зрозуміли вас, бувших переміщених осіб, чи політичних еміґрантів, як ви залюбки себе називаєте. П'ятнадцять років тому для більшости американців ви були просто загадкою... Дехто уважав вас за авантюристів, ворохобників, навіть за воєнних злочинців, що мусіли покинути свою батьківщину тому, що провинились перед своїм народом. До речі, це вперто наголошувала комуністична й пінкова пропаґанда... Всі ці сумніви розвіялись кінець-кінцем аж тепер, коли чимало з нас побачило той „рай", що ви його покинули, на власні очі запізналось з підсовєтською дійсністю.

— Тут ще треба додати, — звернув увагу Петро містеру Брайтові, — що дійсність під Хрущовим трохи інакше виглядає від сталінської дійсности... Вам треба було б пожити в Совєтах хоч би з рочок за батька Сталіна!

— Хай Бог боронить! — жахнувся інженер. — Таж сам Хрущов назвав Сталіна бандитом!.. А наш небіжчик Рузвелт мав його за „доброго, старого Джо"... Якаіронія!.. Якщо йде про мене особисто, то я завжди був антикомуністом, вже по самій своїй природі — як ірляндець і католик. Я поділяю ваші погляди, симпатизую з вашими політичними аспіраціями, з вашими змаганнями за незалежність від Росії. Але і я маю один гріх перед вашою українською групою в нашій фабриці... Ви, мабуть, здогадуєтесь, який?

— В нас, на Україні, кажуть: „Що було, то вя минуло", — махнув Петро рукою.

— Ні, вибачте! Я гадаю, справа ще далі актуальна... Признаюсь, мені, як католикові, важко було зразу зрозуміти, чому ви, теж, ніби, католики, святкуєте, наприклад, Різдво Христове за іншим календарним стилем?.. Признаюсь, що я був іґнорантом у справах вашого східнього обряду і щойно Вселенський Собор у Римі дещо розяснив мені це питання. І тепер мені прикро, що я особисто виступав проти того, щоб у ваші свята відпускати з роботи цих ваших земляків, які про таке звільнення просили. На цьому тлі приходило до деяких неприємних інцидентів, якщо пригадуєте... І я дуже шаную вас, Піт, за те, що твердо обороняли свій обряд, навіть рискуючи втратою праці!.. Та тепер прийде тому кінець. Хочу зрадити вам радісну новину, що менаджмент готує для вас, українців, ще один святковий дарунок: на ваше Різдво, 7-го січня, українці дістануть платний вихідний день!.. Ну, що ви на це скажете?

Петро традиційним українським звичаєм, почухав потилицю...

— Що я можу на це сказати?.. Хіба те, що той дарунок прийшов трохи запізно.

— Запізно?.. Чому? — здивувався містер Брайт.

— Бо наша греко-католицька парафія змінила в цьому році календар і перейшла на ваш, латинський стиль...

Інженера заткало! Добру хвилину не міг добути з себе слова... Врешті засміявся, поплескав Петра по плечу і сказав:

— А знаєте, що ви, українці, далі залишаєтесь для мене загадкою...

Ікер

НАРОДНИЙ ФОНД І КОЛЯДА ПРАЦІВНИКІВ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ УНС, „СВОБОДИ" І СОЮЗІВКИ

Як кожного року, так і тепер, співробітники в Головній Канцелярії УНСоюзу, в Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи" та „Союзівки", з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят і Нового Року зложили свої пожертви на Коляду для Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) та свій національний даток до Народного Фонду Українського Конґресового Комітету. Національний Даток і Коляду на 1964-ий рік зложили:

	Н. Ф.	Коляда		Н. Ф.	Коляда
П. Лисогір	$50	$10	А. Лесів	$10	$2
Р. Слободян	50	10	Я. Петрух	10	2
Д-р Я. Падох	50	10	М. Попович	10	2
А. Драган	50	10	Д. Притуляк	10	2
Д. Слободян	15	5	С. Соколишин	10	2
І. Кедрин	10	10	О. Стецура	10	2
В. Квас	15	5	Т. Гіль	10	1
В. Берізка	10	5	І. Вербяний	10	1
В. Давиденко	10	5	Д-р О. Волощук	10	1
Б. Кравців	10	5	Т. Лютвиняк	10	1
Л. Лапичак	10	5	С. Раси	10	1
Л. Луців	10	5	Д-р М. Кобринська	10	—
П. Постолюк	10	5	Д. Ґафич	5	3
З. Снилик	10	5	О. Колодій	5	3
В. Сохан	10	5	К. Маґура	5	2
К. Стецюк	10	5	М. Сташинська	5	2
М. Задорецький	10	5	С. Кулик	5	2
Р. Ференцевич	10	3	Д. Кусий	1	1
Е. Гарасимчук	10	3	М. Залуська	—	2
У. Дичук	10	3	О. Домбровська	—	2
Д. Кравець	10	3	Г. Куфта	—	2
Ст. Курляк	10	3	В. Соболта	—	1
В. Назаревич	10	2	М. Доберчак	—	1
В. Карий	10	2			
М. Мілянович	10	2			
В. Кушнір	10	2			
Я. Левицька	10	2			
Я. Сидоряк	10	2			
О. Демченко	10	2			
А. Домарацький	10	2			
Д-р І. Козак	10	2			
І. Коць	10	2			
М. Лисогір	10	2			
І. Лапичак	10	2			

Отже, працівники Головної Канцелярії УНСоюзу та Редакції, Адміністрації й Друкарні „Свободи" і Союзівки зложили з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят $ 656.00 — як Національний Даток до Народного Фонду УКК. і $186.00 як Коляду на залишенців.

Разом: $ 842.00

ри. Скелі понад морем мармурові. Барва мармуру біла, з легким рожевим відтінком, перекликається чудово з голубінню неба і глибінню моря. Не диво, що в цьому камені втілила людина свої найкращі архітвори..

І, нарешті, ми близько мети. Забуваються всі пригоди, всі турботи. Серце б'ється трепітно. Як виглядають ці околиці? Ступаємо по землі, не знаючи, що під нами. Скільки культур, скільки їх наверствувань лежить тут, почавши від палеоліту За історичної доби тут вперше твердою ногою ахайці в XIII сторіччі перед Христом. По них із західнього побережжя Малої Азії прийшли еолці та йонійці, заклавши багато міст. Згодом ці землі були під коротким пануванням Александра Великого. У II сторіччі до Христа появилися тут римляни, які лишили по собі найглибший слід на цій землі. Ці ж місця так часто згадуються в св. Письмі і в Апостольських Діяннях. Анталія — це ж давня Памфілія, Кілікія, Пісідія і Лікія. Тут, під Візантією, розцвіло християнство, поки не прийшли турки-сельюки, а за ними Оттоманська Порта, щоб на сторіччя ці землі покрило забуття.

Час повільно, але невпинно змінював обличчя цієї землі... Пишні тріюмфальні арки розсипалися, заціліли тільки у фраґментах, колонади театрів дивно й чужо стирчать серед гірських скель, сходи амфітеатрів позаростали травою й кущами, пощерблені, знеформлені, ледве замітні. Зливні дощі змивали з голих гір глину, котили камінні брили в море, на береги. Всесильне море відступило. І сталося так, що Мірра, — відомий у старовині лікійський порт, опинився тепер за одну милю від морського берега. Місцевість над морем навпроти Мірри вже новіша — Домре, кілька хат. Тут недалеко лежить теж Патара, місцевина, де народився святець. Її спостигла та сама доля, що й Мірру. А про Патару згадується в 21 главі Апостольських Діяній, що саме тут зупинився під час своєї третьої місійної подорожі св. Павло, щоб пересісти на інший корабель, яким попрямував у Сирію.

Уздовж цього побережжя не раз мандрував молодий Микола. Його батьки, багачі, померли рано, оставивши хлопцеві велике майно. Можна було вести гуляще життя, на розвагах, на морських прогулянках, на відвідуванні амфітеатрів з молодими людьми. А найбільшою радістю цього молодця було чинити добрі діла, обтирати людські сльози. І робити ці добродійства непомітно, потайком, як незнаний добродій, що вночі підкидає потребуючому повну калитку грошей.

Вернувшися з прощі до Святої Землі, молодий Микола не поїхав кораблем у Патару, але спрямував себе в Мірру, де був християнський осередок, де вже була єпархія, де три сторіччя перед тим побував великий організатор християнства, св. Павло. Тут, у Міррі, римляни арештували св. Павла і посадили його на корабель, що плив з Александрії до Риму.

Молодий Микола продовжував із запалом свою харитативну й місійну роботу в новому місці. Його звичаєм було починати свою щоденну працю відвідуванням церкви. Леґенда каже, що коли одного разу ввійшов він у церкву, його привітали окликами: „Нехай живе наш єпископ!" Сталося бо так, що саме вмер єпископ, і громада не могла погодитися, кого вибрати новим єпископом, тож постановила здатися на волю Божу й іменувати на той пост того, хто перший увійде в церкву і матиме ім'я Микола. І так Микола став міррським єпископом, щоб прославитися на всі часи як Мирликійський Чудотворець.

Ми покинули мале Демре з купиною хат, з непоквапною публікою, що гостювала вздовж малої торговельної вулиці в тіні кіпарисів. Зближаємося до Мірри. А думки снуються далі про цю дивну постать, згадується прочитане. Чим полонив він уми тисяч, мільйонів? Адже не вмер мученичою смертю, не залишив по собі писань, як славні отці Церкви, а все ж зайняв видне місце між святими, і храми його по всьому світі, і десятки чудес приписано йому в різних країнах світу. Чи не тому, що він є тим ідеальним типом церковного і суспільного робітника, що вже в ті далекі часи вмів з таким зрозумінням розв'язувати проблему нерівности між людьми, проблему соціяльної справедливости? Чи не є це ще одним доказом живучости християнської релігії, яка й сьогодні має силу розв'язувати пекучі питання соціяльного порядку, в якій більші можливості знайти розв'язку питання відносин між суспільними верствами, як у всіх комунізмах і інших ізмах. Коли б лише переродити людину, коли б зм'якшити її серце. Але людина наче камінь. Скільки вижолобив її час, скільки огладив і ушляхетнив? А може ще більше покрив мохом, знекрасив — ще більше скрушіло, звітріло людське серце...

Церква св. о. Миколая в забутті, справді, як писав про неї невідомий турок в листі до християнської совісти. Ще донедавна ховалися в цій церкві з своєю чередою пастухи в негоду. У різні часи цікавилися цією церквою різні люди, і покидали, не кінчали своїх початих плянів реставрації. Царська Росія задумала купити цю закутину і зробити тут місце прощ. Потім прийшла чергова хвиля червоного ісляму — все забулося. Турецька влада змагала якось зберегти це місце. Сама церква — сірий корпус, і тільки вежа вказує, що це святиня. А втім, вся споруда, видна над поверхнею, це новіша надбудова. Правдива церква з часів Мирликійського Чудотворця осіла в землю. Колись, в якомусь столітті, може під впливом океану чи підземних потоків, земля осіла тут, лагідно оточивши з усіх сторін, не порушивши її будови, ніби змагаючи зберегти її так навів у землі для майбутніх, нетямучих поколінь. Дві копули ледве видніють над землею позаду добудованої структури.

В церкву сходимо вниз сходами, на внутрішнє подвір'я. На ньому ще видно мозаїку. Звалені колони, що їх нема кому підняти і нема кому визначити їх місця в цій будівлі, валяються скрізь. Передсінок з двома входами і вікном посередині. По боках нави, середня велика, простора. Надломані, злегка похилені колони стоять у тому місці, де колись був іконостас, що відділяв вівтар від решти церкви. Тут стояв Святець, з сивою бородою, з мітрою і жезлом.

Тривожні це були часи й важкі для Мирликійського Владики. Ще жива була поганська віра, що її принесли сюди греки, що її освятили як державну релігію римляни. Але пристрасне серце святця не знало страху. Він не тільки проповідував і з'єднував братчиків для християнської громади, але не побоявся навіть ввійти в гай Діяни, де відбувалися поганські культи, і в гніві поскидав з вівтарів поганських божків. А це ж були часи найжорстокіших гонителів християн, Діоклетіяна і Максиміліяна. Святця запроторили в тюрму. І тільки коли на престолі став Констянтин Великий, відідхнули християни, і святця звільнили з тюрми. Його послуг і авторитету треба було тепер чи не найбільше, бо не тільки зовнішні вороги нищили християнство, але й єреї ламали й розколювали громади, обертаючи єдине стадо у розсварені групи. Зухвалий Арій одверто заперечував божественність Христа. І знову гнівно і впевнено прогомоніли слова святця на Нікейському Соборі 325 р. в обороні чистоти віри. Умер він серед своєї пастви десь біля 342 року.

Праворуч вівтаря у бічній келії гробівець, де поховано святця. Крипта розбита. В ній отвір, що й досі зяє пусткою, як рана, незагоєна рана на цій частині світу, що зазнав стільки спустошень, віддаючи свої традиції, свої духові скарби спокійнішим сторонам Заходу. Це як турки йшли вже підбоєм, займаючи ці сторони, нищили все християнське в XI сторіччі, тоді відважні італійські моряки підпливли під Мірру, ввійшли в церкву, розбили крипту і забрали тіло святця. З того часу спочиває воно в Барі, в Італії, там і поставлено церкву на честь святого. І Мирликійський Чудотворець відомий на Заході саме як „св. Микола з Барі". Але й музей в Анталії твердить, що в ньому зберігаються частини мощів святого, які можна оглядати в окремій скритці, оздоблений зверху образом.

Століття проминули з того часу. Страшна ніч залягла над тими просторами під турецьким півмісяцем, що наче гостра шабля, розпанахував голубий фірмамент християнства. А коли ніч нарешті, минула, коли на світанку нової доби, виявилося, що опало вже полум'я християнської віри і пригасла пам'ять про минуле. Як відновити цю святиню? Як зберегти оті фрески, що ще й нині милують око на склепінні малих копул за вівтарем, де, в сцені причастя святих, два ряди світлих постатей в авреолях вливаються в небесну браму?

Недалеко крипти на стіні якийсь напис. Сочка фотоапарата схоплює його, плівка записує, щоб осталося на пам'ятку, щоб тисячі байдужих бодай на світлинах могли оглянути ці забуті місця й подумати про них.

На мене вже чекає літак в Істанбулі, моє місце зарезервоване на завтра, а я ще серед гір Анталії, і важко розлучитися з цими місцями. Але пора, пора! Добрий герр Дусман нетерпеливиться і явно тривожиться. Нас тільки двоє серед цих руїн, а біля нас наші провідники. Хто ці люди? Їх погляди не викликають довір'я.

Наш мінібус везе нас знову знайомими дорогами. Їдемо серед зливи через зібрані в повінь гірські ручаї, серед пригод, що їх годі тут вже описувати. Тільки вже з літака, що мчав ранком з Анталія в Істанбул, оглядаючи гірські рельєфи, усвідомила я, в якому небезпечному турне я була. Справді, чи не чудо, що я побачила ці місця власними очима? Тільки чуду треба завдячувати, що я самотня дівчина, могла побувати там.

І ось я вдома. Очі милуються світлинами з моєї подорожі. Ось напис біля крипти. Це, мабуть, по-грецьки.

Світло прожектора пронизує неґатив, кидаючи на малий екран літери, ряди літер. Зверху напис затемнений, мабуть, дощі добралися туди, і мох зеленою верствою осів у рівчаках. Але внизу напис який же чіткий. Підходимо, придивляємося.

— Надя! Це наше! Старослов'янське письмо!

— Наше? — вона читає з недовір'ям, а потім радісно еплескує руками. — Це найбільша радість у моєму житті!

На обличчі цієї дівчини, родженої вже тут, в Америці гордість. Мова її батьків, мова забутої, здавалось би, десятирядної нації, ця мова старовинна, як ті камені, ген далеко біля гробниці святого.

Хто вирізьбив ці слова? Коли? Чи вже нема в нас більше паломників? Невже вигасла наша віра, а з нею й наша сила? Хіба повторити словами молитви, що її донесло туди, у саму гущу бісурменського світу, віруюче, полум'яне серце якогось паломника: „... Святий отче Николаю, моли Христа Бога спастися душам нашим!"

З ВЕЛИКИМ СВЯТОМ
ХРИСТОВОГО РІЗДВА
і
З НОВИМ РОКОМ
вітає
Первоієрархів усіх українських Церков, Провідників Державних Установ та Наукових, Суспільних, Професійних Організацій, Шановні Управи Відділів УЛТПА, всіх Членів УЛТПА, всіх Колеґ — українських лікарів по широкому світі та все Українське Громадянство та
бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ і ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Головна Управа
Українського Лікарського Товариства
Північної Америки
Д-р Мирон Л. ЗАРИЦЬКИЙ, голова — Д-р Олег ВОЛЯНСЬКИЙ, секретар

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Родині, Колегам та Знайомим
Д-р Марія та Д-р Юрій Дицьо
з синами ЮРЧИКОМ та МАРКОМ

РІДНИМ, ДРУЗЯМ і ЗНАЙОМИМ
з нагоди свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
шле щирий привіт
Д-р Іван Макаревич з Родиною

ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
Рідним, Друзям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— засилають —
Ольга та д-р Микола Кузьмовичі
з ДІТЬМИ

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
З ПРАЗНИКОМ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
шлемо
СЕРДЕЧНІ ПОБАЖАННЯ
Рідні, Приятелям і Знайомим
Д-р Олександер і Ярослава Ґудзяки
з синами БОРИСОМ і МАРКОМ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідним, Приятелям та Знайомим
— *бажають* —
д-р Богдан, Марія, Христя, Ігор
і Оксана Макарушки
Бруклин, Н. Й.

З Різдвом Христовим найщиріші побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні і Знайомим
— *пересилають* —
д-р Остап і Зеня Баран
з Родиною
Ню Йорк, Н. Й.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
РІДНІ і ЗНАЙОМИМ
— *бажає* —
д-р Богдана Свистун
з Рідною
Клифтон, Н. Дж.

Щасливого Нового Року!

Секція Дружин Лікарів
ПРИ УКРАЇНСЬКОМУ ЛІКАРСЬКОМУ Т-ВІ
Відділ НЮ ЙОРК
пересилає
ВСІМ СЕКЦІЯМ ДРУЖИН ЛІКАРІВ
в Північній Америці і Канаді
сердечні бажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та багато щастя і успіхів в праці
В НОВІМ РОЦІ
За Управу
О. ТЕРЛЕЦЬКА, Голова — В. КУШНІР, Секретар

Всім Членам, Змагунам, Симпатикам, Українським Установам і всему Українському Громадянству в Америці і в усьому світі
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
Головна Управа „Чорноморської Січі"
в НЮАРКУ, Н. Дж.

Рідні, Приятелям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ
та
ДОБРОГО НОВОГО РОКУ
— *бажає* —
д-р Зіновій Штокалко
Бруклин, Н. Й.

РОДИНІ і ПРИЯТЕЛЯМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— *бажає* —
д-р Мирон Кравчук
з Родиною
Ню Йорк, Н. Й.

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
та
НОВИМ РОКОМ
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
Рідні, Друзям і Знайомим
— шле —
д-р Степан Ворох
з Родиною

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
своїм Рідним, Друзям та Знайомим
Д-р Віталій Богданів
з ДРУЖИНОЮ, МАМОЮ та СИНОМ
31-04 Steinway St. — Astoria 3, L. I., N. Y.

Родині, Колегам та усім Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО ГРЯДУЧОГО НОВОГО РОКУ
— бажають —
д-р Александер, Ірена і Александра
Сушкові

НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
з нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО та НОВОГО РОКУ
Рідним, Приятелям і Друзям
— *пересилає* —
д-р Василь Кіналь
з Родиною

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Родині, Приятелям, дорогим Колегам та Пацієнтам
бажають
Олександра і д-р Іван Кизики
Ню Гейвен, Конн.

Христос Рождається!

Управа Пласт-Приюту в Ню Йорку
з НАГОДИ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
бажає
ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО
Українському Духовенству, Красній Пластовій Старшині, Пластовій Станиці в Ню Йорку, Членам Пласт-Приюту, Установам, Організаціям та всьому Українському Громадянству.

Вітаємо УКРАЇНСЬКУ ГРОМАДУ
зі Святами РІЗДВА ХРИСТОВОГО.
Дякуємо за піддержку в минулому році та запрошуємо разом з нами зустріти
НОВИЙ РІК
в СУБОТУ, 11-го СІЧНЯ 1964 р.
в залі RHINELANDER GALLERY
The New York Hilton at Rockefeller Center
Хор „ДУМКА", Ню Йорк

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Управам Відділів, Всім Членам нашого Товариства та всім Українським Інженерам по обох сторонах океану
бажає
Головна Управа
Т-ва Українських Інженерів Америки

РІДНИМ, ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— бажає —
д-р Надія Теребус-Кмета
ДЕНТИСТ у Ню Йорку

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
РІДНІ і ЗНАЙОМИМ
— *бажають* —
д-р Анна і д-р Олекса Лятишевські
з РІДНЕЮ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
та
НОВИМ РОКОМ
Рідних, Приятелів та Знайомих
вітає
Д-р Марія Ярославська
ДЕНТИСТ
782 West End Ave. ● NEW YORK 25, N.Y. ● MO 2-5181

Рідні, Приятелям і Знайомим
ЩИРІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
Д-р Роман, Лідія і Юліяна Осінчуки

Рідні, Друзям та Знайомим
НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
пересилають
Д-р Юрій і Віра Кушнірі з Дітьми

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та щастя
З НОВИМ РОКОМ
Приятелям і Знайомим
бажає
Д-р Юрій Руденський

Христос Рождається!

Дирекція Укр. Народного Дому
в НЮ ЙОРКУ
— *бажає* —
усім Уділовцям, Установам і Організаціям, які мають в УНДомі свої постійні домівки, всім, що користають із заль УНДому та всім ВШ. Гостям нашого Ресторану та Клюбу „Лиса Микити" і всій Українській Громаді Ню Йорку
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
140-142 Second Ave. — NEW YORK, N. Y — GR 3-5289

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Пацієнтам
щиро бажає
Д-р Василь Саляк з Родиною

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажають
Рідні, Товаришам, Знайомим і Шановним Пацієнтам
Д-р Маркіян, Янка, Таня, і Ґануся
Міґоцькі
20 Bogert Place — Clifton, N. J.

РІДНІ,
ПРИЯТЕЛЯМ та ЗНАЙОМИМ
З РОЖДЕСТВОМ ХРИСТОВИМ
і
НОВИМ РОКОМ
— бажають —
ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО
д-р Володимир й Ірина Станецькі
ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

ВЕСЕЛИХ
СВЯТ РІЗДВА
та ЩАСЛИВОГО
НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям, Пацієнтам
і Знайомим бажають
д-р Ігор БАЧИНСЬКИЙ
д-р Ядвига, інж. Олег, Оксана
й Андрій БАЧИНСЬКІ
Джерзі Сіті, Н. Дж.

Рідні, Приятелям і Знайомим
щирі побажання
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— *пересилають* —
д-р Ярослав, Христина, Ігор, Мотря
Воєвідки

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
— *бажають* —
д-р дентист М. Крижановський
з Родиною

Рідні, Друзям і Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— *бажає* —
д-р Борис Филипчак
з Родиною
ПАССЕЙК, Н. Дж. — 57 Passaic Avenue

45 мільйонів різдвяних ялинок

Стужені за далекою батьківщиною вояки-добровольці з провінції Гессен, Німеччина, під час Американської Революції святкували своє Різдво на чужині, на терені тодішніх ЗДА, біля свого традиційного „танненбавм". Таким чином вони уперше запровадили на американській землі прегарний европейський звичай святкувати Христове Різдво біля святочно прибраної, свічечками оздобленої ялинки.

Ці перші піонери не здавали собі справи з того, що за їхнім прикладом піде вся молода американська нація, що народжувалась на їхніх очах в „огнях і бурях" революційної доби. З кожним роком зростала популярність різдвяної ялинки на цьому континенті, і тепер майже немає американської родини, яка не прикрашувала б своєї хати в святочному різдвяному сезоні символом вічної юности, ялинкою.

В останніх десятиліттях на терені ЗДА постала окрема галузь промисловости, яка доставляє на ринок десятки мільйонів різного роду ялинок, останнім часом навіть незвичайно штудерної продукції хемічного виробу. Ці останні дуже ефектовні, зовсім безпечні щодо вогню, але ніколи не заступлять вони традиційної лісового хову зеленої ялинки!

Ялинковий бизнес за останніх десять років утрос зріс, власники ялинкових фарм кинули цього сезону на святочний ринок сорок п'ять мільйонів цього зеленого добра, на загальну суму сто мільйонів долярів. Проте, 45 мільйонів штук ялинок не включають дрібної, приватної індустрії на місцях, яка в кожнорічному Різдвяному часі збирає також велике жниво. Сотки й тисячі цих малих „халупників" по різних стейтах годі й почислити, і тому майже неможливо мати точну статистику проданих ними ялинок. Також неможливо обхопити рямцями статистики і тих „аматорів", які на свою відповідальність стинають, для свого власного вжитку, часто з великою шкодою для лісу, свої святочні ялинки.

На території ЗДА кожного передсвяточного сезону продається аж тридцять родів ялинок. Найбільш популярні ялинки, — це сосна і смерека. Перша деревина носить тут назву „шкотської сосни", друга святкова красуня відома під назвою „смереки Дагласа". На американському й Канадійському ринку продають щорічно 21% цих двох родів ялинок.

Експерт Департаменту Рільництва ЗДА, А. М. Савдер сказав таке репрезентантам преси на тему різдвяної ялинки: „Ця деревина, це найкращий святковий дарунок у хату, це пахуча зелена китиця, на рівні з в'язанкою квітів. Найбільш цінне, що має лісова ялинка, її запах: біля неї треба багато уважливости, подібно, як біля китиці пахучих квітів. Щоб зберегти її чудовий запах, треба тримати ялинку у воді. Перед внесенням її у хату, треба легко обрізати її підставу, щоб ялинка могла без труду „пити" воду. За перших кілька днів деревина абсорбує одну, а то й дві кварти води щоденно. Не додавати нічого до води, це шкодить ялинці. Найкращий для неї „напій", це чиста холодна вода".

Стільки завваг для купців подав цього року у пресу офіційний представник Департаменту Рільництва, найбільше в цьому авторитетна особа.

-рк

ВЕСЕЛИХ СВЯТ та ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ бажає АРКА В НЮ ЙОРКУ

Христос Рождається!

John's Express Service Station
MOBILGAS PRODUCTS
631 Bruckner Blvd. Bronx, N. Y.
CYpress 2-9225
Іван ГІРНИЙ „Цісар"
дякує Шановній Клієнтелі за піддержку
— і бажає —
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
усім своїм ПОКУПЦЯМ
— бажає —
НОВА ФОРТУНА
160 1st Avenue — NEW YORK 9, N. Y.
OR 7-3540

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— бажає —
всім нашим Клієнтам, Приятелям та Знайомим
Володимир Козіцький
REAL ESTATE INSURANCE
391 East 149th Street — BRONX 55, N. Y.
MElrose 5-4422

Веселих Свят Різдва Христового

Шановним нашим
ПОКУПЦЯМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
з РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— *бажають* —
С. САВЧУК і Б. ГАЛАГАН
власники ФІРМИ
Brody Meat Prod., Inc.
96 Second Avenue — NEW YORK 3, N. Y.
Tel.: GR 5-5052

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!
З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
ТА
НОВИМ РОКОМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажають
Ераст КУРОВИЦЬКИЙ і Юліан БАЧИНСЬКИЙ
— власники —
K & B MEAT MARKET, INC.
128 FIRST AVENUE (Між 7th & 8th Sts.)
166 AVENUE "B" (Між 10th & 11th Sts.)
NEW YORK, N. Y.

Щасливого Нового Року!

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ
ТА
НОВИМ РОКОМ
ВСІХ КРЕВНИХ, ЗНАЙОМИХ та КЛІЄНТІВ
— вітають —
ВЛАСНИКИ ДРУКАРНІ
„ЛУНА"
77 St. Mark's Place • NEW YORK 3, N. Y. • GR 5-7860

Спокійних, безжурних і радісних
СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
— бажає —
своїм ПОКУПЦЯМ, ПРИЯТЕЛЯМ та всьому
УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
відома фірма
Mercury Parcel Trading Corp.
Власник: М. ГОРИСЛАВСЬКИЙ
80 E. 7th St. • NEW YORK 3, N.Y. • ORegon 4-3930

ХРИСТОС *РОЖДАЄТЬСЯ!*
З нагоди
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ВСЬОМУ
УКРАЇНСЬКОМУ ГРОМАДЯНСТВУ
— *бажає* —
Фірма Браття СТАСЮК
124 Перша Евеню НЮ ЙОРК, Н. Й.

Христос Рождається!

Веселих і Щасливих Свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
й
НОВОГО РОКУ
пересилають
Родині, Приятелям і Гостям Вакаційної Оселі
Catskill Park Farm
— МАКОВИЦЯ —
Сава і Ярослав НИКИФОРЯКИ з Родинами
в Ню Йорку й Дітройті

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
ВШ. Клієнтам, Друзям та Знайомим
бажає
KOWBASNIUK AGENCY
НОТАРІЯЛЬНЕ БЮРО
Імігр аційні справи. — Білети на кораблі й літаки.
Міжнародні поштові перекази і т. д.
286 E. 10th St. • NEW YORK 9, N. Y. • Tel.: AL 4-8779

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
найщиріші побажання
всім Клієнткам та Знайомим
— засилає —
САЛЬОН КРАСИ
Юлії Копчинської
81 St. Mark's Place — NEW YORK 3, N. Y.
GR 5-6870

ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Шановним Гостям і Симпатикам
та Своякам, Друзям і Знайомим
— *бажають* —
М. Росцішевський і К. Ліщинський
BLUE & GOLD TAVERN
79 E. 7th Street Tel.: GR 3-8725
NEW YORK 3, N. Y. GR 5-2804

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ (СУКІП) В НЮ ЙОРКУ

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ і НОВИМ РОКОМ
— ВІТАЄ —
Українське Громадянство міста Ню Йорку і околиці, висловлюючи Їм сердечну подяку за дотеперішню піддержку і складає Їм найщиріші побажання

ВЕСЕЛИХ СВЯТ ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ!

УПРАВА
Роман КРУПКА, голова Ірена ГОШОВСЬКА, секретар

АРКА
48 East 7th Street New York City
GR 3-3550

М'ЯСАРНЯ
БРАТІВ СТАСЮКІВ
124 First Avenue New York City
GR 5-4090

ПЕРЕПЛЕТНЯ „БІБЛОС"
107½ St. Marks Place New York City
OR 7-0370

СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
В. ЗАХАРЧУК
123 — 15 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.
VI 9-9632

Д-р РОМАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ
АДВОКАТ
100 Second Avenue New York City
GR 3-6761

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
140-142 Second Avenue New York City
GR 3-5289

ЖІНОЧА ФРИЗІЄРНЯ
Д. КУЛЬЧИЦЬКА
433 East 9th Street New York City
GR 5-7107

BAR & GRILL
79 East 7th Street New York City
М. РОЗЩІШЕВСЬКИЙ і К. ЛІЩИНСЬКИЙ
GR 3-8725

CANDY STORE
ЛОМНИЦЬКИЙ
156 Second Avenue New York City

М'ЯСАРНЯ
І. ТАЩУК
144 First Avenue New York City
YU 2-6499

ALMOR
136 First Avenue New York City
OR 3-3510

J. & T. ROMASHKO BROS.
Imported & Domestic Wines & Liquor
178 East 7th Street New York City
OR 3-4770

УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН
М. СІТНИЦЬКИЙ
12 St. Marks Place New York City
GR 7-9672

СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
В. ХОМУТ
102 East 7th Street New York City
OR 3-2766

ВОЛОДИМИР СТЕК
АДВОКАТ
100 Second Avenue New York City
GR 3-6761

REAL ESTATE
Е. СТРИЙСЬКИЙ
41 East 7th Ctreet New York City
YO 5-1477

ЖІНОЧА ФРИЗІЄРНЯ
М. КУШНІР
84 East 4th Street New York City
GR 7-8110

REAL ESTATE
В. КУЗЬМІНСЬКИЙ
86-29 139th Street Jamaica, N. Y.
OL 8-6330

УКРАЇНСЬКА СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
Л. КОЗАК
84 East 7th Street New York City
AL 4-9430

УКРАЇНСЬКА СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
АТАНАЗІЙ ЛАВРІВ
218 East 5th Street New York City
AL 4-5652

ЕКО
145 Second Avenue New York City
AL 4-0888

ВЕСЕЛКА
144 Second Avenue New York City
OR 4-9576

ВИСИЛКОВЕ БЮРО
ROMAN PARCEL SERVICE
141 Second Avenue New York City
GR 5-7430

ДРУКАРНЯ „ЛУНА"
77 St. Marks Place New York City
GR 5-7860

ЮРІЙ ВОЛИНЕЦЬ
АДВОКАТ
100 Second Avenue New York City
GR 3-6761

NASZ BAZAAR
Т. ВАСЮТА
Radio & TV Service and Sales
77 E. 7th St. New York City GR 3-3678

MOROZ SPORTSWEAR
475 Onderdany Avenue Brooklyn 37, N. Y.

H. & M. REALTY
В. МОРОЗ
124 Wyckoff Avenue Brooklyn 37, N. Y.
GL 6-0411 AP 7-9238

УКРАЇНСЬКА СПОЖИВЧА КРАМНИЦЯ
Р. і С. СТЕЦЬ
99 St. Marks Place New York City
OR 3-4130

УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН
Власник О. Г. СЛИВКА
125 Avenue "A" New York City
OR 4-9644

УКРАЇНСЬКА М'ЯСАРНЯ
КУРОВИЦЬКИЙ і БАЧИНСЬКИЙ
128 First Avenue New York City
GR 7-0344

FURRIER
І. ВУЙКІВ
111 East 7th Street New York City
SP 7-8710

М'ЯСАРНЯ
КЕРШНЬОВСЬКИЙ і СИН
111 First Avenue New York City
OR 7-1210

MERCURY
Власник ГОРИСЛАВСЬКИЙ
80 East 7th Street New York City
OR 4-3930

MATHEW J. POPE
FORTRESS INSURANCE - BROKERAGE
100 Second Avenue Nek York City
GR 3-6761 (Office) UN 3-6975 (Res.)

УКРАЇНСЬКА ФРИЗІЄРНЯ
Р. ПІДГОРОДЕЦЬКИЙ
76 East 7th Street New York City
GR 3-2060

COFFE SHOP
О. Т. ЛЕШКО
111 Avenue "A" New York City

ВИРІБ ПЕЧАТОК
Р. ІВАНИЦЬКИЙ
2883 Wilkison, Box 61 Bronx, N. Y.
TA 3-8407

ГАЛЯНТЕРІЙНА КРАМНИЦЯ
М. ПИРСЬКИЙ
106 First Avenue New York City
OR 7-2980

УКРАЇНСЬКА ДРУКАРНЯ
114 St. Marks Place New York City
GR 3-0240

LIQUOR STORE
КЕФОР і РОГОВСЬКИЙ
82 East 4th Street New York City
GR 5-8528

MFG COMP.
О. БОЖИК
126 St. Marks Place New York City
CA 8-3384

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
В. СУШКІВ і О. ДИБА
39 Second Avenue New York City
AL 4-5456

БУДІВЕЛЬНА ФІРМА
І. ПОЛІЩУК
48 Lincoln Terrace Yonkers, N. Y.
GR 6-9363

REAL ESTATE
W. CHUPA
240 East 6th Street New York City
OR 4-5340

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
129 East 7th Street New York City
OR 4-2568

NIKOLAS CAFETERIA
П. ФЕРЕНЦ і С. БАРДИГУЛА
29 Cooper Sq. New York City
GR 3-7180

УКРАЇНСЬКА ФРИЗІЄРНЯ
ГОЛОВІНСЬКИЙ
123 St. Marks Place New York City

УКРАЇНСЬКИЙ РЕСТОРАН
Я. КУДРИК і Я. ЯРЕМА
105 St. Marks Place New York City
GR 7-9474

Д. СЕРНА
97 East 7th Street New York City
SP 7-4876

Христос Рождається!

Нехай лунає коляда
Між нами на чужині,
Щоб нас почули наші брати
На рідній Україні.

Нехай гартуються серця
До волі — долі — слави,
Щоб ми дожили всі разом
Вільної в нас Держави!

З НАГОДИ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
і
НОВОГО РОКУ
бажаємо
всій нашій Родині, як тут так і на рідних землях
Щастя, Здоров'я і скорої волі Україні.
ХРИСТОС РОДИВСЯ!
Микола Горішний з Родиною
Джерзі Ситі, Н. Дж.

ХРИСТОС РОДИВСЯ! СЛАВІТЕ!
Всім бувшим і майбутнім
Вельмишановним нашим КЛІЄНТАМ
„СОСНІВКИ"
в ЕЛЕНВІЛЛ і крамниці в НЮ ЙОРКУ
та всім Приятелям і Знайомим
Веселих і Щасливих Свят
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО 1964 НОВОГО РОКУ
бажає
Родина Папіш

ХРИСТОС РОЖДАЄТЬСЯ!
Родині, Друзям та Знайомим
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
— бажають —
Осипа, Ераст і Зенон Куровицькі
Ірина, Ярослав, Ярослав мол. і Оксана Куровицькі

З НАГОДИ
СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
НОВОГО РОКУ
бажаємо
нашій Родині, нашим Знайомим, Гостям з
"Shangri Lodge"
HUNTER — LEXINGTON, N. Y.
та нашим Клієнтам Ресторану при 111 Ave. "A"
ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Теодор Лешко з Родиною

З РІЗДВОМ і з НОВИМ РОКОМ
та з ЙОРДАНОМ!
Идем назустріч з нашим крамом:
ВШ. Клієнтів звеселити
І їх смаки вдоволити!
На це є в нас:
Шинки — Засць — Сальцесони,
і Ковбаси — Кабаноси,
та й усякі ще М'ЯСИВА — до вибору!
Кершньовський і Син
111 — 1st Avenue (bet. 6th & 7th Sts.), New York 3, N. Y.
ORegon 7-1210

РАДІСНИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Друзям, Вш. Клієнтам
Роман Іваницький
РОБІТНЯ ПЕЧАТОК
2883 Wilkinson Ave. • BRONX 61, N. Y. • Tel.: TA 3-8407

Науковці з 64-ох держав почали дворічні досліди над Сонцем

Ню Йорк. — 1-го січня ц. р. почалися так звані Міжнародні Роки Спокійного Сонця, під час яких то двох років науковці - спеціялісти з 64-ох держав вивчатимуть Сонце, яке тепер є „спокійне", бо немає ані плям ані не відбуваються на ньому надзвичайні експлозії. В цих дослідах, подібно як в Міжнародному Геофізичному Році, що був в 1957-1958, беруть науковці з 64 країн участь, немає тільки представників комуністичного Китаю, які свою співпрацю узалежнювали від того, щоб не було між співучасниками представників Національного Китаю. Досліджуватимуть Сонце з різних місць на Землі — від Арктики до Антарктиди за допомогою різних інструментів, вміщених на бальонах, сателітах та на самій Землі.

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Я одержав численні привітання і побажання так у зв'язку з моєю операцією, як також з приводу Різдвяних Свят і Нового Року. Не маючи змоги подякувати за ці зворушливі вияви симпатії кожному осібно, висловлюю цим шляхом УСІМ, хто їх прислали, ЩИРУ ПОДЯКУ.
З РІЗДВОМ СВЯТИМ і НОВИМ РОКОМ
сердечно вітаю
все Українське Громадянство, а зокрема
Дорогих Побратимів Вояків.
ХРИСТОС РОДИВСЯ!
Олександер ЗАГРОДСЬКИЙ
генерал-полковник

НА 6-го СІЧНЯ,
ЯК ПЕРША ЗВІЗДА ЗАСІЯЄ,
ЛУЧИМОСЯ ДУМКАМИ
І МОЛИТВАМИ
З РІДНИМИ, ПРИЯТЕЛЯМИ
І ЗНАЙОМИМИ
ТА БАЖАЄМО,
ЩОБ В 1964 РОЦІ
НОВА РАДІСТЬ СТАЛА,
ЯКА НЕ БУВАЛА!
Святослав і Гільдана Зятики

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Всім своїм Приятелям, Знайомим і Клієнтам
бажає
Ірена й Осип Голинські з Дітьми

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
і
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Приятелям та Знайомим
бажають
ОРЛОВСЬКІ
Brunswick, Ohio

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
РІЗДВА ХРИСТОВОГО
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Рідні, Приятелям і Знайомим
бажають
Ольга і Остап Бойчук з Ріднею
Lake George, N. Y. 1964

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
та
ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
Родині, Приятелям та Знайомим
бажають
Марія і Теодозій Підгородецькі
НЮ ЙОРК, Н. Й.

Пропаґандивна нота СССР пропонує „відмову від сили" у територіяльних спорах

Москва. — Нікіта Хрущов прислав президентові Джансонові листа, в якому пропонує, щоб ЗДА й СССР проголосили свою відмову від ужиання сили при розв'язуванні будь - яких територіяльних спорів. Цю ноту совєтський амбасадор Анатолій Добринін вручив державному секретареві Дінові Раскові і впродовж 15-х хвилин пояснював її. Однак американські урядові чинники відмовились коментувати її, поки совєтська нота не буде перекладена і докладно розглянена. Тому, що — як виходить з вісток з різних столиць світу — ідентичні ноти передано всім урядам у широкому світі, то автоматично насувається висновок, що це новий совєтський пропаґандивний трюк. За найпершими західніми коментарями позитивна на перший погляд совєтська пропозиція тому насправді облудна й зрадлива, що Совєти стосують завжди дві мірки: у кожному збройному підтримуванні будь-якої вільної країни проти комуністичної аґресії Совєти добачують „імперіялістичну інтервенцію і аґресію" — як напр. у випадку американської допомоги Південному В'єтнамові чи у випадку можливої збірної акції американських держав проти Куби — зате кожну активну підтримку комуністичної підривної роботи і партизанки однаково Москва як Пейпінґ називають „справедливим підтриманням визвольного народного руху". Західні коментатори вказують, наприклад, на достави зброї збоку Совєтів таким країнам, як Індонезії, коли ця остання явно ініціює і проводить підривно-партизанську, а то й воєнну кампанію проти Маляйзії на терені Північного Борнео. Але тому, щоб не давати Москві в руки аргументу, що Америка є проти совєтської „миролюбної" пропозиції, то ЗДА й інші західні держави покищо стримуються від поквапної відповіди на ту нову совєтську пропаґандивну штучку.

Пейпінґ потвердив на Новий Рік свою незмінну ворожість супроти Америки

Гонґ Конґ. — Комуно-китайський режим проголосив у передовій статті в керівному щоденнику „Дженмін Джіг Пао" неначе своє „кредо" на рік 1964. Змагання до „сильної економіки", „активна допомога революційним змаганням поярмлених народів" та „рішучий спротив політиці аґресії, яку ведуть імперіялісти з З'єдиненими Державами у проводі" — це три головні „цілі" комуністичного Китаю у цьому новому році. Стосуючи постійну політику обріхування власних громадян і зовнішнього світу щодо дійсного стану господарки в Китаї, тамошні комуністичні правителі запевняють, що в минулому 1963 році „економічні пляни були виконані й перевиконані" та що економічна ситуація „прийняла рішучий зворот до кращого". Але найбільше місця в тій статті присвячено атакам і лайці проти ЗДА. Водночас та стаття лається також і проти Совєтського Союзу, що його треба розуміти під терміном „модерних ревізіоністів". Китайські комуністи твердять, що змагання Америки перевести міжнародну ізоляцію комуністичного Китаю ніяк не вдалося та що Пейпінґ має „приятелів скрізь у світі" та що зате ЗДА зазнали в минулому році цілий ряд „невдач".

В Америці

● 1-го січня склав присягу новий командант Корпусу Морської Піхоти генерал Воллес М. Грін. Він є вже 23-ім командантом цього Корпусу, і обійняв команду по генералі Девідові М. Шупові, який відійшов на пенсію після 37-річної служби в цьому Корпусі. Генерал Грін був наименований на генерала, бо досі він мав рангу генерал - поручника.

● **В Пасадені** в Каліфорнії в дні 1-го січня цього року був уже 75-ий раз т. зв. Турнір Рож, який цього року вів як головний маршал колишній президент Двайт Д. Айзенгавер. Айзенгавер їхав в першому авті зі своєю дружиною. В параді взяли участь як глядачі, коло півтора мільйона осіб. Присутні були головний суддя Найвищого Суду Ірл Воррен та астронавт підполковник Джан Г. Гленн.

● **Обидві доньки президента Джансона** 19-річна Линда Бирд і 16-річна Лусі Бейнс в дні першого січня ц. р. були присутні на футбольних змаганнях в Далласі, де було 75.000 глядачів. Поліція мала великий клопіт, щоб охороняти доньок Президента. Часописні фотографи не могли робити знимок.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБОРОНИ ЧОТИРЬОХ СВОБІД УКРАЇНИ (ООЧСУ) — ОСЕРЕДОК СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ АМЕРИКИ (СУМА)
в Гартфорді
— запрошують —
Українське Громадянство Гартфорду і Околиці на
МАЛАНЧИН ВЕЧІР
в суботу, дня 11-го січня 1964 року
в залі KNIGHTS OF COLUMBUS
23 Prospect St. (біля Редакції Гартфорд Таймсу)
в ГАРТФОРДІ
Гратиме оркестра КАЛИНИЧЕНКА з Бостону.
•
Резервування столиків: Крамниця СУМА, тел.: 246-6955
від год. 7-9 веч. Субота від 1-9 веч.
Вступи: $3.00 Студ. молодь $1.50
Початок: год. 8-ма веч.

У СВІТІ

● **В Ірані** шаліла під кінець 1963-го року сніговія. Сім осіб, які їхали до сусідньої місцевости на весілля приятелів, згинули серед сніжної заметілі. Жорстока зима в північній частині Ірану спричинила в останньому тижні грудня мин. року 60 смертних жертв.

● **Королева Єлисавета II** нагородила з Новим Роком 2.300 осіб з різних станів і професій різними титулами й нагородами. Одним із перших нагороджених був 69-літній власник 108 англійських часописів, включно з „Сандей Таймсом", Рой Томпсон, який став бароном. Тому, що Томпсон є канадійцем, то він зречеться канадійського громадянства у користь британського та засяде в палаті лордів.

● **63-річний західньо - німецький генерал Фрідріх Ферч,** генеральний інспектор збройних сил Західньої Німеччини, себто насправді їх головний командант, перейшов у стан спочинку, а його місце зайняв 56-річний ген. Гайнц Третнер, колишній командант парашутного війська.

В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДОНЕЧКИ
бл. п. НАДІЇ БОДНАР
відбудуться слідуючі
БОГОСЛУЖЕННЯ

В церкві св. ЮРА в НЮ ЙОРКУ:
дня 6-го січня 1964 р. в год. 8-ій рано — ТИХА СЛУЖБА БОЖА,
дня 7-го січня 1964 р. в год. 12-ій по півночі — СПІВАНА СОБОРНА СЛУЖБА БОЖА — в горішній Церкві,
та 8, 9, 10, 11, 12, 13 і 14 січня 1964 р. — ДЕВ'ЯТНИЦЯ.
В церкві св. ПОКРОВИ в ОЗОН ПАРК, Н. Й.:
дня 7-го січня 1964 р. в год. 10:30 рано — ПАНАХИДА.
В церкві св. ТЕРЕСИ в ОЗОН ПАРК, Н. Й.:
дня 8-го січня 1964 р. в год. 6:30 рано — СЛУЖБА БОЖА.
НА ЯКІ ПРИЯТЕЛІВ ТА ЗНАЙОМИХ ПОКІРНО ЗАПРОШУЮТЬ
РОДИЧІ і БРАТ

• КНИЖКИ •
Вийшла з друку обоснована на історичних джерелах розвідка
АПОСТОЛЬСЬКІ КАНОНИ
Автор — Суддя
Михайло СТЕЧИШИН
Ціна $2.50
Замовляти, висилаючи гроші моней-ордером або реєстрованим листом до:
Judge M. Stechishin
Box 380
Wynyard, Sask. Canada

Вельмишановним КЛІЄНТАМ, ПРИЯТЕЛЯМ і ЗНАЙОМИМ
ВЕСЕЛИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
ТА ЩАСЛИВОГО НОВОГО РОКУ
бажає
В. КУЗЬМИНСЬКИЙ
UNITED REAL ESTATE CO.
86-29 139 Street — Jamaica 35, N.Y. OL 8-6330
98 Second Ave. — New York 3, N. Y. YU 2-2140

Д. ГУМЕННА
ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
IV-ий том
Ціна $2.50.
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City 3, N.J.

Увага! Рочестер, Н. Й. і Околиця! Увага!
УКРАЇНСЬКА РАДІОПРОГРАМА
6-го СІЧНЯ 1964 року, від 7:30 до 9:00 год. веч.
на хвилях WHEC або 1440
Мистецький керівник п. мгр. РОМАН ЧОРНОБІЛЬ
Спонзорують п-во М. КРИЖАНІВСЬКІ

Усіх Краянів, Знайомих, своїх Покупців і цілу Українську Громаду вітають РІЗДВЯНИМ ПРИВІТОМ
Марія і Михайло КРИЖАНІВСЬКІ
ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Уряд має предложити бюджет в сумі 100 більйонів долярів

Остін, Тексас. — З урядових кол повідомляють, що бюджет на новий фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1964-го і триватиме до 30-го червня 1965-го року, становитиме коло $100 000 000 000 Ця сума буде на два-три більйони долярів менша, від тієї, яку пропонували ще два тижні тому. Президент Джансон зарядив, щоб всі урядові аґенції якнайбільше старалися ощаджувати в новому бюджеті, і внаслідок цього вийшло те, що новий бюджет буде тільки на один більйон більший від цьогорічного бюджету, який запропонував був у січні 1963-го року президент Дж. Кеннеді в сумі $98 800 000-000. Одночасно повідомили з тимчасового Білого Дому, що уряд проєктує в новому фінансовому році більшу будівельну програму, щоб поліпшити мешканеве становище найширших кол населення. Адміністратор Будівельно-фінансової Агенції Роберт С. Вівер конферував в цій справі з Президентом на його фармі Вівер відмовився виявити, скільки грошей мала б коштувати ця мешканева програма та скільки мешканевих одиниць плянує уряд збудувати. Конферував із Президентом і головний поштмайстер Джан А. Гроновський, який пізніше заявив, що він зредукує службовий персонал на пошті на 5 000 осіб і зменшить на 75% фонди на так звану модернізацію поштової служби. $100-більйоновий бюджет уряду президента Джансона буде великою ощадністю, бо зараз після того, як новий Президент почав урядувати фінансисти передбачали, що треба буде запропонувати бюджет в сумі 102 до 104 більйонів долярів. В урядових колах не виявляють, які позиції в бюджеті мали б бути зменшені.

На президента Гани Нкрумаха виконано вже п'ятий невдалий атентат

Аккра. — Президент Гани Кваме Нкрумах вийшов цілий вже з п'ятого виконаного проти нього атентату. В минулий четвер 2-го січня цього року, коли він вийшов з будинку, в якому урядував, і йшов до авта, якийсь чоловік віддав до нього 5 револьверових стрілів. Всі стріли минули Нкрумаха, зате один поцілив і важко поранив одного з його прибічних сторожів, який швидко потім помер. Атентатчика схоплено й арештовано. Населення столиці Гани дізналося про атентат тоді, коли панцерні авта та маси поліції поспішили на місце атентату й окружили палац президента. 54-річний Кваме Нкрумах перебуває при владі від 1957-го року.

В Ізраїлі приготовляються на приїзд Папи

Єрусалим. — Папа ПавлоVI має прибути до Єрусалиму в найближчу неділю, в другий день свого перебування на Святій Землі. При переході з Йорданії до Ізраїлю біля Єніну, де вперше від 1948 року йорданські власті відкриють кордон, привітають Папу ізраїльський президент Шнеор Зальман Шазар і прем'єр Леві Ешколь. Між ними й головним рабіном Ізраїлю Іцаком Ніссімом настав конфлікт, бо Ніссім відмовився товаришити їм у привітанні Папи. Він проголосив вправді заяву, в якій закликає до „братерських розмов" між лідерами різних віровизнань світу, але став на принциповому престижевому становищі, що як релігійний голова юдаїзму він повинен би мати ревізиту Папи. Тим часом ізраїльський уряд, приготовляючись на прийняття Папи змобілізував уніформовану й тайну поліцію, яка прийняла надзвичайні заходи безпеки. Папа йтиме з своїм почотом вузькими вуличками в Єрусалимі і Вифлеємі, де живуть численні — ворожі Ізраїлеві — араби. Всі тамошні будинки і кожне вікно у кожному домі стоятимуть від суботи під строгою контролею. Рух на вузьких дорогах Галилеї буде припинений на кілька годин перед прибуттям Папи. З уваги на холодну війну, що триває від 1948 року між Ізраїлем і сусідніми арабськими країнами, служба безпеки в Ізраїлі була завжди сильно розбудована. Але тепер, після трагічного досвіду в Далласі, ізраїльські власті особливо стривожені, щоб не було якоїсь провокації і щоб нічого злого не сталося Христовому Намісникові.

У Лондоні відбудеться міжнародна конференція у справі замирення на Кипрі

Нікозія. — Кипрський уряд погодився на скликання у січні ц. р. у Лондоні міжнародної конференції з участю Британії, Кипру, Греції і Туреччини для розгляду кипрської конституції та Цюріхського і Лондонського договорів з серпня 1960-го року, на основі яких була проголошена суверенність кипрської держави. Замір кипрського президента, грека, архиєпископа Макаріоса змінити конституцію з поменшенням конституційних прав турецької меншини на Кипрі спричинив вибух терористичних атак збоку кипрських турків і загрозу збройної інтервенції збоку Туреччини. Тому, що кипрські греки, які на тому острові становлять більшість, відповіли із свого боку терором проти турків, то на Кипрі виринуло мариво громадянської війни. Справа стала міжнародною проблемою тому, що за згаданим Лондонським договором Британія, Греція і Туреччина мають дбати за зберігання того договору, що є частиною кипрської конституції. Британський міністер Дункан Сандіс, який дістав згоду від Кипру, Греції і Туреччини на переведення нової міжнародної конференції, вже вернувся з Кипру до Лондону і негайно конферував з прем'єром Алек Даґлесом Гюмом. Кипр проти Туреччини з Ради Безпеки ОН.

● **Південно - в'єтнамський** уряд дістав від президента Джансона запевнення на Новий Рік, що ЗДА готові надалі всебічно підтримати Південний В'єтнам у війні проти комуністичних партизанів та що т. зв. невтральність Південного В'єтнаму була б тільки параваном для комуністичного правління.

● **У столиці Пакістану Карачі** 1.000 мусульманських втікачів з Кашміру, що його загорнула Індія, вчинили демонстрацію протесту з приводу того, що „зникла" переховувана в одній кашмірській святині кришталева скритка, в якій переховувався „волос Мохаммеда".